

Beutaló helyett utalvány

Üdülés munkavállalói jogon

Elbúcsúzhattunk a régi szak-szervezeti üdüléstől, mert január elsejétől itt van az új rendszer. Hogy milyen volt a korábbi, azt tudjuk, hogy milyen lesz az új, azzal most ismerkedünk. Ezt a célt szolgálta az a sajtótájékoztató, amelyet dr. Kovács Imre, a Nemzeti Üdültetési és Vagyonkezelő Kft. ügyvezető igazgatója tartott a Hotel Rózsadombban.

Az új szervezet Kelet-Közép-Európa legnagyobb szállodaláncát működtetheti 264 üdülőjének 26 ezer férőhelyével. Az október elsejétől dolgozó kft. 30 milliárd forint értékű vagyont, 365 ingatlant hasznosít. A jövő évre 758 milliós költségvetési támogatással számolhatnak. A gazdasági társaság profitorientált szolgáltató szervezet, amely az üdülőhelyeket — a szociális szempontokat is figyelembe vevő — nyereségérdeklési rendszerben, országos hálózatán keresztül értékesíti. Átlag 3000 forintos támogatásban részesülhetnek azok — 240 ezren —, akik a Nemzeti Üdülési Alapítvány pihenőhelyeit választják.

A szak-szervezeti tagsághoz kötődött beutalás ezután munkavállalói jogon jár majd. A munkavállaló tágan értelmezendő. Beletartoznak a nyugdíjasok és a segélyben részesülő munkanélküliek is.

Az utalványokat a munkaadók, az érdekvédelmi szervezetek vásárolhatják meg már december 7-től a Nemzeti Üdültetési és Vagyonkezelő Kft. budapesti és vidéki irodáiban. Az utalványért — miután 50 százalékos a költségvetési hozzájárulás — a munkáltatók a névérték, tehát a 2 ezer forint felét fizetik ki, és akkor jutnak hozzá ehhez a pénzhez, amikor átadják dolgozójuknak. Az utalványokat az irodában lehet beváltani, ha szükséges, készpénz-kiegészítéssel ott vásárolhatják meg a számukra legmegfelelőbb helyre és időpontra az üdülési részvételi jegyet. Az utalványok nem esnek személyi jövedelemadózás alá.

Az új üdülési rendszer helytől, időponttól és időtartamtól független választási lehetőséget kínál. Az üdülőkhöz nem fogják tudni, hogy ki a kedvezményes, és ki a szállodai vendég. Megszűnnek az eddig megszokott kéthetes turnusok. Az üdülés időtartama 8 nap, 7 éjszaka, ami nem zárja ki, hogy aki teheti, meghosszabbíthassa pihenését. A gyermeküdülésben 10 napos kurzusokat terveznek, a szanatóriumgyógyüdülés 3 hetes marad, amit az egészségügyi kezelések indokolnak.

A **nyugdíjasok**, vagy a nagyon rossz helyzetben lévő természetesen nemcsak egy darabot kaphatnak majd a kétezres forintos utalványból.

A **nyugdíjasok és a munkanélküliek** közvetlenül az értékesítőirodákban vásárolhatják meg a kétezres forintos bónuszt, nyugdíjigazoló szelvényük, illetve a munkanélküli-járadékot igazoló lapjuk felmutatása után. Az említettek sávós rendszerben, meghatározott kedvezményt kapnak az irodákban. Így például azok, akiknek nyugdíja (segélye) tízezer forint alatt van, legfeljebb 8000 forintért (hét/fő) vehetnek utalványt, azaz 4 ezer forint támogatást élvezhetnek, a 15–20 ezer forint közöttiek 4 ezerért vehetnek utalványt (ennek fele támogatás).

Gazdálkodj okosan!

A sajtótájékoztatót az is megtudtuk dr. Kovács Imre ügyvezető igazgatótól, hogy azoknak az ingatlanoknak egy részét, amelyeket nem közvetlenül üdültetésre használnak, eladják, és a bevételt a megmaradó objektumok felújítására, az üdülők műszaki állapotának javítására fordítják. Egyébként még három évig jár a költségvetési támogatás, ez idő alatt kell önfinanszírozóvá válnia az üdülési alapítványnak.

A sajtótájékoztatót követő fogadáson arról beszélgetett a szak-szervezeti újságírók egy csoportja, hogy minden változtatást az minősít: az új jobb lesz-e a réginél, a most startoló üdülési rendszer magasabb színvonalú szolgáltatást tud-e nyújtani az eddigieknél nagyobb tömegeknek?

Majd meglátjuk. Addig is jó munkát kívánunk a Nemzeti Üdültetési és Vagyonkezelő Kft. minden munkatársának, és kellemes pihenést az üdülési utalványok tulajdonosainak.

K. S.

Mennyibe kerül?

Ízlésünk és pénztárcánk szerint 142 szezonális és 122 egész évben működő üdülő között választhatunk. Mennyibe kerül? Az utalványok és a tényleges üdülési ár közötti összeget kell készpénzben kifizetni. A **legálacsonyabb** árú szálláson egy nyolcnapos turnus 4376 forintba kerül, ebből háromezer forintot fedezhet majd az egy főre átlagosan jutó kedvezmény, így az illető csupán 1376 forintot fizet majd saját zsebből. A **legdrágább** szállodai turnus 9975 forint, ebből vonható le a háromezres átlagtámogatás.

Továbbra is kedvezményes

Fontos, hogy **megmarad a kedvezményes üdültetés**. A férőhelyek fele továbbra is a kedvezményezettek pihenését szolgálja, a másik felét pedig szabadon értékesítik. A támogatás differenciáltan adható 2000 forintos névértékű kedvezményes üdülési utalványok formájában. Ily módon az eddigiektől eltérően nem az üdülőszervezet, hanem az **üdülő emberek** részesülnek támogatásban.

Hol van a mennyország?

„Én itt akarok jól élni a földön, nem a mennyországban” — idézte Antal János érseki tanácsos, plébános a sokak által hangoztatott véleményt. Nincs ebben semmi különös, hiszen sokszor hallottuk már e mondatot. Az érdekesség abban van, hogy hol, kik előtt idézte e közhelyre koptatott mondatot a plébános, és hogyan minősítette e „földhözragadt” vágyat?

Néhány hete beszélt erről az érseki tanácsos a Villányi úti konferenciaközpontban, a Haladó Erők Fórumának a külső és belső béke megővéséért rendezett gyűlésén, amelynek hallgatói főként baloldali érzelmű és gondolkodású emberek voltak, közöttük korábbi miniszterek, egyetemi tanárok és mai újságírók, pedagógusok. Antal János együtt tartott előadást a marxista akadémikussal, a Petőfi-kutató irodalomtörténésszel, egy mezőgazdasági szakértővel és egy szak-szervezeti ifjúsági vezetővel.

— Én is itt akarok jól élni a földön, de a mennyországban is — mondta a csillaghegyi pap. — Mert mi a mennyország? — folytatta. — A mennyország nem valahol a felhők fölött van, a mennyország a szeretet megvalósulása. Másképpen szólva: megszerezni a szeretet képességét, azt, hogy ne okozunk keserűséget, fájdalmat a másik embernek. És ezzel már rá is tért előadásának tárgyára, a II. Vatikáni Zsinat tanításaira.

Miről beszélt a kitűnő előadó, mit emelt ki a nevezetes fórum anyagából? Beszélt a szabadság kimagasló értékéről, az emberi méltóságról, a jónak szabad választásáról, az anyagi igények mellett a szellemi, lelki erőforrások jelentőségéről; annak szükségességéről, hogy ismerjük fel a megfelelő értékeket, legyünk alázattal egymás iránt, figyeljünk a dolgokra. A lényeg — hangsúlyozta —, mennyire teszem a dolgom. Mennyire teszi a dolgát az óvónő és a postás, a pap és a katona.

Élénk érdeklődés kísérte a házastársi hűséggel kapcsolatos fejtegetéseit, a család fontosságáról, az ember iránti tiszteletéről, a közösségről, a szolgálatról, a békéről mondott gondolatmelódiait, az ilyen mondatait: Ne ítéljük el a másképp gondolkodást... Figyeljünk a másik szükségletei iránt... Éreztem, szinte felvillanyozódott a terem az ilyen hallatán: Egymás mellett a fényűzés és a nyomor... Szűnjének meg az igazságtalan különbségek... Alávalóság csak jövedelemforrásnak tekinteni a munkást... Elégséges munkát és jövedelmet biztosítani az embereknek...

De hiszen ezek mind örök emberi értékek, szocialistikus törekvések — villant belém, s

láttam a tekintetekből, hogy mások agyában is hasonló felismerések cikáztak. Ezeket ugyanis hirdet(het)i egy szocialista alelnök, szociálliberális ügyvivő, vagy szak-szervezeti titkár is. Nincs ezen semmi csodálkozni való, hiszen nem kevés a közös gondolat a Bibliában és a Kommunista Kiáltványban, a kereszténység értékrendjében és a szocialista, a liberális, a konzervatív eszmékben, programokban. Nem véletlen, hogy az MSZP-ben is működik a keresztény közösség és a szak-szervezetekben is szerveződik a keresztény-demokrata platform.

Az viszont már más dolog, hogy miként értelmezik ezeket az egyes pártok és egyházak, mennyire valószínűsíthető meg és torzítják el, hogyan használják fel és sajátítják ki saját érdekeik érvényesítésére az egyes politikai erők, csoportosulások, szervezetek, egyesületek, szekták és személyek. Mindegyikre bő a példatárunk, akár a politikai történetet, akár az egyház- és művészettörténetet nézzük.

Antal plébános is szólt arról, hogy II. János Pál pápa elismerte az egyház tévedését az 1633-ban megtartott Galilei-perben, s rehabilitálták az olasz tudóst, akinek évszázadokra szállóigévé vált mondása szerint „mégis mozog a Föld”. Hosszú lenne felsorolni azokat a hibákat, károkat és bűnöket, amelyeket a Szentírásra hivatkozva követtek el szélsőséges jobboldali politikusok és kurzusok, miként súlyos az a kár is, amelyeket a szocializmus eszméjére hivatkozva okozott a baloldalon a sztálinista gyakorlat.

A történelmi tapasztalatok arról tanúskodnak, hogy nem a hit és a racionális gondolkodás ellentétei okoznak törést a társadalomban, hanem a bigottság, a fanatizmus, a szélsőséges egyoldalúságok, az újkéltű szekták. Sajnos, kísértének az elmúlt korszakok vallási—ateista türelmetlenségei, gőjei, kizárólagossági törekvései. Új gyűlöletek gerjednek, és régi ellenségeskedések élednek újjá világszerte, a mi közép-európai térségünkben és hazánkban is.

Ahogy nacionalizmusra nem tanácsos nacionalizmussal válaszolni, úgy a gyűlöletnek sem a gyűlölet az ellenszere. A bosszúvágy, a bünbakkeresés, az ellenségkép kreálása elleni harcnak nem a géppisztoly és tank az igazi fegyvere, hanem a gazdasági-szociális problémák megoldása, a kulturált-ság, a humanizmus. Az igazi védőpajzs — Sinka István kifejezésével — az „emberséges ember”, a türelem, a megértés, a szolidaritás. A szeretet vezet(het) a földi-égi mennyországba.

Kárpáti Sándor

Karácsonyi béke

Karácsony van bim-bam... messze zengő harangszó csengő-bongó csengettyűk földről-égről visszahangzó csi-csi-ling, csin-gi-ling hó szállong most odakint bent már fenyőfa ágon csüng sok cukor csokor.

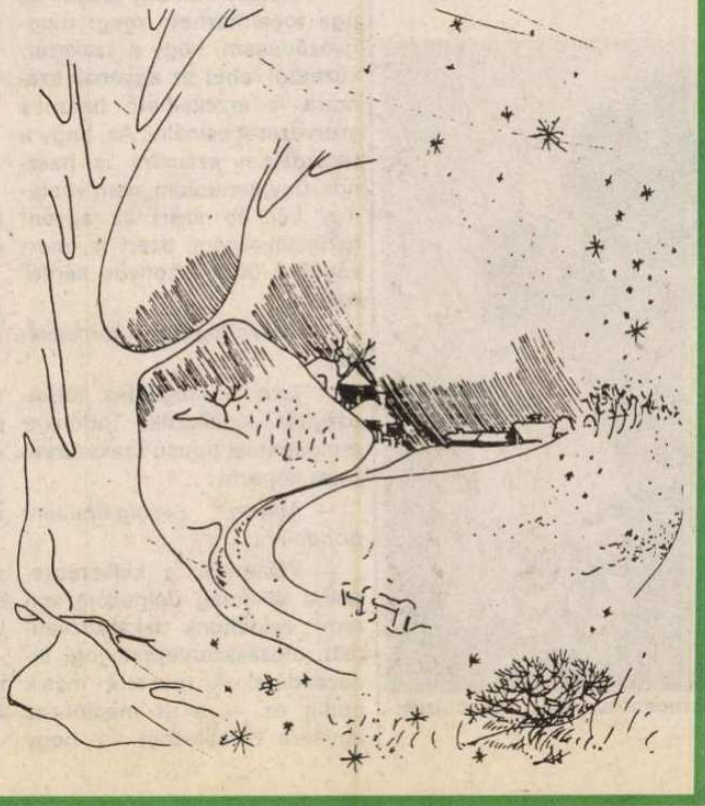
Szeretetre vágy az ember messze-messze nagyon távol

fenn a csillagtenger és szivárvány éghatáron angyalok szőnek színes álmot

kigyúlnak tündéri lángok szikrákat ontva a tejúton itt parázslanak arcunkon.

Szól a harang bim-bam és e földi világunkban legyen szeretet és béke minden ember lelkében.

Darvas Ferenc

Mit hozott az 1992-es év?

1. Az érdekképviselési tevékenység erősödését, melynek eredménye:
 - a béralku mechanizmusának beindulása,
 - április 1-jétől átlag 16 százalékos alaphéremelés, 9600 Ft-os bérminimum mellett,
 - mintegy 3 heti bérnek megfelelő egyszeri jutalom IV. negyedévi kifizetése,
 - megállapodás a munkáltatóval az 1993. január 1-jei hatályú alaphéremelés megvalósítására,
 - az új Munka Törvénykönyvtől pozitív irányban eltérő kollektív szerződés és függelék módosítása.
2. A szabad szakszervezeti tanácsunk iránti bizalom megnyilvánulásaként:
 - 16 új, önálló alapszervezet megalakulását,
 - a szervezetünkhöz tartozó tagok létszámának növekedését.
3. Az érdekvérvényesítés, érdekképviselés szélesebb alapokra helyezését, ezen keresztül folyamatos kapcsolattartást szervezett dolgozóinkkal.

Kónya Lajos
szszt-titkár
Debrecen

* * *

Mindenekelőtt számomra, munkámban az egyik legfontosabb gond megoldását, a két távközlési szakszervezet egyesülését. Ugyanakkor egyre több gondot és problémát a szakszervezeteknek a mindennapokban, ami szorosan összefügg a munkavállalók egyre szorultabb helyzetével az országban, valamint az érdekvédelem útkeresésével és nagyon vegyes megítélésével. Összességében nehéz évet zárunk, sok kétséggel, kevesebb sikerrel és sok, magunk előtt görgetett problémával.

A munka mellett a magánéletben azonban kárpótolt ez az év, megszületett első unokám, és a lányaim által egyre inkább bővülő családban otthon jól érzem magam!

Szalay József
tszt-titkár
Sopron

Örömet, bánatot, szomorúságot, vidámságot egyaránt. Szomorúságot, mert fiatal igazgatónk váratlan halála valamennyiünket megrendített.

Örömet, mert nem kellett sok kollégától megválnunk, s majdnem 140 fővel növeltük létszámunkat.

Bánatot, mert a 30,5 százalékos bértömeg-növekedésünk ellenére — béreinket tekintve — nem sikerült sokkal előbbre lépünk a postaszervek közötti rangsorban.

Örömet, mert szociálpolitikánkat sikerült szinten tartani. 117 millió Ft-ot költöttünk üdülésre, segélyezésre, kulturális és sportcélokra, 14 millió Ft lakáskölcsönt utaltunk ki.

Vidámságra is volt okunk, mert a számos alapszervi rendezvény mellett központi rendezvényeinken (juniális stb.) mintegy 2000 kollégával találkozhattunk.

Sikerült Siófokon a BUVIG-üdülőt első ízben csak igazgatósági dolgozókkal „feltölteni”.

Szakszervezetünk gyarapodott 2 új alapszervvel, egy rendszeresen megjelenő saját kiadvánnyal és sok új belépő taggal.

Dr. Körösty Jánosné
tszt-titkár
BUVIG

* * *

Sok munkát, sok hibával, technológiaváltást, mindezekből adódóan jogos és jogtalan kritikát, kevés korrekt értékelést az igazgatóság kollektívájának munkájáról.

Igy az év vége felé reményt a jövő évi értelmes, nem meddő munkához, s a majd ezutáni kedvezőbb megítéléshez.

Meszlényi Ferenc
mb. tszb-titkár
HÍRKER

* * *

Az MPV Miskolci Postaigazgatóságánál elkészült az 1992. évi terv várható teljesítésének értékelése. Ennek meghatározó tételei: az árbevétel, a költség-

gek, melyek közül kiemelkedő a bérköltségek alakulása.

Az árbevétel kb. 37,3 százalékkal lesz magasabb a tervezettnél, ami minden eddiginél komolyabb erőfeszítést igényel a terület dolgozóitól, azt is figyelembe véve, hogy a területen ez folyamatosan növekvő munkanélküliség, valamint a fizetőképesség csökkenése mellett valósul meg.

A bértömeg-növekedés az év eleji tervnél nagyobb mértékű lesz, hiszen a tervezett 24,6 százalékkal szemben 28 százalékkal várható. (Ez a bázisidőszaki átlagbér függvényében 26,6 százalékot jelent.) Ezt azért is eredményként értékelhetjük, mert az 1992. évi foglalkoztatási tervben legfontosabb célunk a forgalmi létszámláhiány mérséklése volt.

A létszámláhiányból (271 fő) 165-öt sikerült átcsoportosítással, illetve felvétellel lefaragni. A Postaforalmi Szakközépiskolában végzett hallgatók (88 fő) az érettségit követően mind munkába állhattak a postaigazgatóságnál.

A szociálpolitika területén ebben az évben sikerült megőriznünk az eddig elért színvonalat. A vállalati üdültetés lehetőségei bővültek Gyulán üdülőszobák bérletével, illetve a Kaszai Postaigazgatósággal kötött szerződéssel, ami Tátrafüreden nyújt lehetőséget a postás dolgozók és családtagjaik, valamint a nyugdíjasok üdülésére.

Tovább folytattuk — az elmúlt évekhez hasonlóan — a nagycsaládosok és a kisjövedelmű nyugdíjasok segélyezését is.

Sztahura Lászlóné
tszt-titkár
Miskolc

* * *

A posta, a hírközlés és távközlés szétválása óta eltelt időszak keserű tapasztalatai után úgy gondoltuk, hogy mindenki biztos abban, hogy az egység, a bizalomerosítás, az összefogás ideje jött el. Végre kialakult egy egységes távközlési szak-

szervezet képe, amelyet kongresszusunk rajzolt fel. Megfogalmazódott az igény egy nagyobb közösség, a postások, a műsorszórók és a távközlési dolgozók szakszervezeti szövetsége iránt is. Egy olyan szövetség iránt, amelyben a tag-szervezetek önállóságukat megtartva közös érdekeinkért egységes fellépésre képesek, és meg tudják óvni azt a szakszervezeti vagyont, amelyet közösen hoztunk létre. A karácsonyfa alá én egy ilyen szöveget álmodok.

Az álom mellett a képzeletbeli nagy fánk alá az év eredményeit tenném. Azok közül is kiemelném azt, hogy valamennyi érdekvédelmi, érdekképviselési feladatot eddig a szakmai vezetőkkel szorosan együttműködve — ha nem is viták és harcok nélkül — közösen tudtunk rendezni. Néhány ezek közül:

- belső átszervezés és létszámgazdálkodás,
- szociálpolitikai kérdések,
- bérezés,
- rugalmas munkaidő bevezetése és — egyéb, a KSZ HTI Függelékének hatáskörébe tartozó kérdések.

De a fa alá tenném azt is, hogy jól felkészültünk az új Munka Törvénykönyvből adódó feladatokra, és készen állunk az üzemi tanácsok tavaszi választására is.

A fa alatt lenne a helye annak a jóleső tudatnak is, hogy nálunk van igény a közösségi megmozdulásokra. Több százan vettek részt a már hagyományos rendezvényeinken, a májusi túranapokon, az augusztusi műszaki és sportnapokon, sikeresek voltak a budapesti és a szlovákiai körmozbányai sportversenyeink is.

A fa alá kérdzkdik jó kapcsolataink nyugdíjasainkkal a havi klubesteken, az éves nagy találkozón — amelyekre minden nyugdíjasunk meghívást kap —, folyamatos segítő és tájékoztató munkánkon keresztül.

Úgy érzem, mindezekkel gazdag karácsonyfánk lesz.

Zachár Győzőné
területi titkár
HTI

Az önállóság nem külön út...

Önálló szakszervezeti egységet hoztak létre Polgáron a Debreceni Postaigazgatóság Szabad Szakszervezeti Tanácsának támogatásával.

Nem újkéltű dolog ez; része egy folyamatnak, s egy felismerésnek, mely szerint a tagok

sokkal jobban érzik magukat, ha dolgaikat bizonyos feltételek mellett önállóan intézhetik. Különösen akkor, ha ehhez némi pénzügyi támogatást is kapnak. Mindez Polgáron megtörtént. Életrevalóságát a jövő dönti el. Reméljük, létrehozóit igazolva.

— v —

Forgó Sándorné hivatalvezető, a debreceni szszt és intézőbizottság tagja

Sokat javult az MSZOSZ megítélése

Beszélgetés dr. Vágó János ügyvivővel

Valószínűleg majd mindenkinek volt már az életében olyan, hogy valakit nagyon unszimpatikusnak tartott, s maga sem tudta, miért.

Igy voltam én is dr. Vágó Jánossal, a Kereskedelmi Szakszervezetek Szövetségének főtitkárával, az MSZOSZ társadalompolitikai ügyvivőjével.

Ez egészen addig tartott, míg pár mondatot nem váltottunk, aztán hogy alaposabban megismertem, egy nagyon tudatos, nagyon pontosan fogalmazó emberkép állt össze. Úgy gondolom, a vele folytatott beszélgetés is ezt fogja igazolni.

— Érdekes, amit mondott korábbi ellenérzésével kapcsolatban. S nem lenne haszontalan egy olyan felkészítés, amely az MSZOSZ tagszervezeteinek színeiben indulókat a kampány idejére — vagy általában — megtanítaná a kérdésekre adandó pontos válaszadásra. Hozzátennem, a pontatlan kérdésekre adandó világos és egyértelmű válaszokra is. Nagyon fontosnak tartom a viselkedést is, mert az „perdöntő” lehet... Nyilvánvaló, hogy szimpatikus emberek viselkedési formája még szimpatikusabbá tehet egy szervezetet, különösen akkor, ha van mögötte háttér.

— Tanulható ez?
— Feltétlenül, de azért az emberek géneket hordanak magukban, s ez szerintem nagyon meghatározó lehet.

— S egy nagyon profi, mindenre figyelő tanácsadó gárda. Elég, ha csak a mostani amerikai elnökválasztásra gondolunk. Az emberek számára — úgy tűnik — az új elnök szimpatikusabb volt, mint az elődje, s ezért nyert.

— Azt hiszem, eddig pont erről beszéltünk...

— Délután négy óra van, s tudom, hogy a mai estét sem családja körében tölti. Megéri ezt a munkát csinálni?

— Nekem van egy ideám. Ez úgy fogalmazható meg: meggyőződés, hogy a szakszervezetből lehet az egyének számára is érzékelhető hasznos szervezetet csinálni. Az, hogy a társadalom számára is hasznos, úgy gondolom, nem vitatéma, bár én azért az egyént hangsúlyoznám, azért is, mert végül ő dönt bizonyos kérdésekben.

— Kézzelfogható kérdésekben...

— Erre két megoldás, két bizonyítás kínálkozik. Tudunk-e szolgáltatási típusú szakszervezetet képezni...

— Milyen szolgáltatásra gondol?

— Valamikor a külkereskedelmi titkárság dolgozója voltam, csináltunk lakásközvetítést, utazásszervezést, jogi tanácsadást. A mostani másik pedig az — s itt megint az egyénre hivatkozom —, hogy

az érdekegyeztetési közép-, illetve felsőszintű dolgokat „lefordítjuk”, s mindenki számára érthetővé tesszük.

— Ez hogy történik?

— Konkrét példát mondanék. Az érdekegyeztetéskor 62 milliárd forintot sikerült realizálnunk. Ez így sokak számára nem mond semmit. De az már igen, hogy 300 forint levonható az adóból, ami mérhető pluszt jelent mindenki számára.

— Illetve megtakarítást...

— Igen.

— Elnézést, de még nem válaszolt arra a kérdésemre, megéri-e ezt a munkát végezni?

— Egyénektől és fizikumtól függ. De ezt a kérdést nem kellene feltenni, ha jobban érténék a munka megszervezéséhez, ha jobb apparátusunk, több szakértőnk lenne.

— Mondana számokat?

— A mi szakszervezetünknek két jogásza, két közgazdász van 200 000 szakszervezeti taghoz.

— Elképesztő nagy számot mondott... Ez a jelen. S a jövő?

— Feltételezhetően előbb vagy utóbb be fog állni egy normális taglétszám, normális tagdíjbérvétel, és változni fognak az elosztás arányai.

— Így legyen! De addig? Nyugodt éjszakái vannak?

— Általában igen, de sokszor ébredek fel, azért, mert eszembe jut valami. Akkor felkelek, és leírom.

— Szeretik önt? Érez valamilyen szimpátiát maga iránt?

— Szeretettel nem érzek, de ezen nem csodálkozom, mert nincs közvetlen kapcsolatom MSZOSZ-szinten emberekkel. Talán ismerni is alig ismernek.

— Véleménye szerint mennyire megosztott a szakszervezeti mozgalom? Tudnak egyértelműen gondolkodni?

— A gondolkozásban való azonosság mára majdnem ideálisnak tekinthető. Ettől lényegesen elválasztható, hogy az akarat egységes kifejezésére ki mennyi energiát szán. És itt látom a problémát.

— Nem jól működik az adminisztráció?

— Sok helyütt nem, több helyen teljesen, lényegtelennek érznek fontos dolgokat.

— Érzése szerint mennyire fogadják el az MSZOSZ-t mint összefogó szervezetet?

— Nagy különbséget látok 1990-hez viszonyítva. Pozitív értelemben. Más lett az MSZOSZ megítélése.

— Gondolja, hogy ezt a közvélemény is így értékeli?

— Feltétlenül, s beszélgetésünk elejére visszatérve, ezért érdemes ezt a munkát végezni. Úgy gondolom, sokan érzékelik — egyre többen —, hogy érték tesztünk valamit. S ez nagyon jó érzés...

— gh —

AZ ÜZEMI TANÁCS:

munkájának szervezése

választások előkészítése

Amint azt az előző számunkban bemutattuk, az üzemi tanácsok feladatai, jogai rendkívül széles körűek. Ha a feladatoknak és a választók igényeinek a tanács maradéktalanul meg akar felelni, akkor elkerülhetetlen a tagok „szakosodása”. Valószínű, hogy tudatos szervezés nélkül is kialakulnának az egyes területek felelősei, akik az adott témában — a területet legjobban ismerők — kapcsolatot tartanak, tájékoztatást készítenek, illetve a határozatokat előkészítik, célszerű azonban tudatosan elébe menni a folyamatnak, és megszervezni a munkamegosztást.

A legnagyobb terhek természetesen az *elnöke hárulnak* majd, hiszen elsősorban ő felelős a működésért, a tevékenység megszervezéséért. Az ő feladata a kapcsolattartás, a képviselő ellátása. Ezért is ad a törvény az elnök részére nagyobb munkaidő-kedvezményt, és előírja, ha a munkavállalók száma az ezret meghaladja, az elnök díjazásban részesül. A díjazás mértékét, illetve az elnök részbeni vagy teljes felmentését a szakmai munka alól az üzemi tanács és a munkáltató megállapodása szerint határozzák meg.

A színvonalas munka érdekében — és ez a munkáltatónak is érdeke — nagyobb létszám esetén (igazgatósági, vállalati szint) célszerű az elnök részére teljes felmentést adni. A megállapodásban kiterhetnek egy adminisztrátor esetleges foglalkoztatására is. Mind a tárgyi feltételek, mind a díjazás meghatározása során figyelembe kell venni, hogy az üzemi tanács a vezetőség része, és ennek megfelelően az elnök is lényegében vezetői feladatokat lát el. Nem zárható ki azonban, hogy egzisztenciális okokból az *elnök* nem vállalja a teljes felmentést. Ilyenkor meg lehet állapodni az egyik tag részbeni felmentéséről, vagy adminisztrátor (titkárnő) foglalkoztatásáról.

A törvény a tagok részére egységesen 10-10 százalék munkaidő-kedvezményt nyújt. Ezért fontos a megfelelő munkamegosztás megszervezése és az ennek megfelelő ügyrend, ügyvitel kialakítása. Ennek során különös figyelmet kell fordítani arra is, hogy a tagok különböző szervezeti egységeknél dolgoznak. Jelentős energiát fog igényelni a kapcsolattartás, ezért célszerű valamilyen kiértékelési rendszert is kialakítani. Az „elkülönültségből” adódóan a tagoknak jelentős szerepük lesz a tanács és a munkavállalók közötti információcsere megvalósításában.

A tagok közötti munkamegosztást a várható feladatok felmérése után célszerű meghatározni, az azonban már most is látható, hogy a *jóléti és szociális témakörök, a foglalkoztatás és képzés, a munkavédelem, a gazdasági és bérkérdések* témakörei igényelni fogják a felelősök kijelölését.

A posta tagoltsága és létszáma miatt előfordulhat, hogy az üzemi tanácsok esetleg nem tudnak megbirkózni a feladatok sokaságával. Ez esetben élhetnek azzal a módszerrel is, hogy aktivisták bevonásával *munkabizottságot* hoznak létre. (A törvény azonban erre már nem ad munkaidő-kedvezményt.) Az előbbieken túl célszerű a szintek közötti munkamegosztást is tisztázni. Ennek a jogok gyakorlásához kell igazodnia, ezt pedig a vállalat szervezeti felépítése, az üzemi tanács jogosítványaihoz kapcsolódó döntési jogok határozzák meg.

Sokat segíthet a tanács munkájában a szakszervezettel való rendszeres kapcsolattartás, a szakértők igénybevétele.

A testületi munkáról

Az üzemi tanácson belüli munkamegosztás nem jelenti, jelenheti azt, hogy a testületi munka háttérbe szorulhat. Az eredményes vezetői tevékenység megköveteli a kollektivitás alkalmazását a döntési folyamatokban. A testületi döntéshozatal nem az egyéni döntések összegződését jelenti csupán, hanem azt, hogy az eredmény a kölcsönhatások révén alakul ki. Ezért célszerű ismerni a *testületi munkát alakító jellemzőket*.

A *testület összetétele* jelenti a legmarkánsabb vonást működésének „arculatán”. Nem mindegy, hogyan tükröződik az összetételben a választók sokaságának szerkezete. Ez nagyrészt befolyással van a döntési készségre, mert lényeges eltérés esetén az érdekek is másképpen jelennek meg, így pedig az eredményes munka is kétségesse válhat. Az összetétel más szempontból is meghatározó. A választók érdekképviselőiténél sikere függ a tagok személyi adottságaitól és a testületet körülölelő vállalati, társadalmi viszonyoktól is. Az utóbbi alatt például a beszámolási kötelezettséget, illetve a visszahívás lehetőségét kell érteni.

Reális veszély azonban, hogy a választóknak ez a meghatározó szerepe — különösen a többlépcsős formációknál — fokozatosan elsovd. A közös munka révén előbb-utóbb kialakulnak azok az egyéni szerepek, melyek a tagok tudásán és vitakészségén alapulnak. Létrejön a tesztületen belül egy *értékrend*, mely meghatározza a tagok véleményének súlyát. Ezért egyenesen kívánatos a hozzáértésen alapuló munkamegosztás és a tagok állandó képzése. Az alacsony „súlyozottságú” tagok a perifériára szorulhatnak, és csak statisztáivá válnak a döntési folyamatoknak. Ez csökkenti egyrészt a vezetés kollektivitását, másrészt az érintett tagok felelősségérzetét. Ez ellen tudatosan fel kell lépni, mert a testületi kontroll elvesztése a hatalmi helyzet kialakulásához, esetleg az ezzel való visszaéléshez is vezethet.

Az előbbiekről alakulhat ki a *csoportnormában* való gondolkodás, működés, mikor a tagok igazodni akarnak a leginkább elismertek véleményéhez. Ez nem minden esetben okoz káros következményeket, de amikor a legjobb megoldás keresése háttérbe szorul az egységre törekvéssel szemben, akkor feltétlenül az. Ez az automatikus, folyamat nehezen észlelhető, ezért már a kezdetekkor óvakodni kell kialakulásától. Ez megelőzhető, ha mindig megtudjuk minden tag véleményét, és a döntési folyamatokban érvényesül a tagok választóiktól való függősége. (Kit, mivel „küldtek el”.)

A testületek kialakítása során kerülni kell a *függőségi viszonyokat*, a tagok lehetőség szerint legyenek egyenrangúak. Ellenkező esetben előfordulhat, hogy a beosztott a felettesével „ért egyet”. Hasonló módon ügyelni kell arra is, hogy a testületet a tagok ne saját érvényesülésükre „ugródeszkaként”, és ne a hatalom iránti igényük kielégítésére használják.

A testületi munka sikere a személyi feltételeken túl függ a tudatosan biztosított és formált működési feltételektől is. A vezetési folyamat kritikus (legfontosabb) pontja az *információ*. Eltekintve az információ fogalmának, osztályozásának stb. meghatározásától, azokat a legfontosabb ismereteket adjuk itt közre, melyek nélkül a tanács munkájának eredményessége jelentősen csökkenhet.

Az információ hasznossága csak a felhasználónál derül ki, tehát tartalmának minősége attól függ, hogy az a döntéshozót mennyire segíti. Éppen ezért nagy figyelmet kell fordítani a torzulás- és akadálymentes áramlásra. Ehhez kell létrehozni a szervezett csatornákat, de nem szabad figyelmen kívül hagyni a más módon, úton érkezett jelzéseket sem. A felhasználás során figyelemmel kell lenni arra, hogy a torzulás annál nagyobb, minél hosszabb az információs lánc.

Az áramlással szemben különböző akadályok is hatnak. Előfordul, hogy a közleményt az információs lánc egyik eleme „nem veszi”, így az elakad, vagy kevés az értelmezéshez az információ, és amíg az ehhez szükséges halmaz nem áll rendelkezésre, a továbbítás szünetel. Ennek az utóbbinak az ellenkezője napjaink gyakori problémája, amikor a túl nagy mennyiséget az egyes elemek képtelenek feldolgozni, ezért megindul a válogatás, szélső esetben pedig manipulálás a vége.

Fontos itt szólni arról is, hogy az információ szerzését, feldolgozását akadályozhatják a pénzügyi, időbeni, illetve térbeli korlátok. Az utóbbi kettő azt jelenti, hogy a szükséges ismeret meghatározott időn belül nem szerezhető meg, illetve a szolgáltató (forrás) és felhasználók között nincs kiépített kapcsolat. Jellemző gátja lehet az információknak a „nyelvezet” is, mikor a szakszargon „magyarra fordítása” nélkül az értelmezhetetlen.

Külön ki kell emelni az *érdeklődés* által fellépő akadályt, amikor a továbbítás azért hiúsul meg (torzul, vagy késik), mert az adott „láncszemnek” nem érdeke, esetleg hatalmi eszközökkel befolyásolják, tiltják.

Az információknak sosem szabad „egyirányúnak” lenni. A felvetésekre mindig reagálni kell, mert az emberek inkább elviselik véleményük kritizálását vagy elvetését, mint semmibevételüket. A reagálás elmaradása passzivitást, hosszabb távon pedig cinizmust és ellenállást vált ki. Az üzemi tanács a dolgozók tájékoztatása során mindig törekedjen a térszerűsége, a nyíltságra, mert egyrészt ez a bizalom alapja, másrészt így szerezhető be azonnali vélemény, újabb információ. A titokzatosság a találgatások táptalaja, aminek a testület és választóik közötti kapcsolat megromlása a következménye.

K. E.

(Folytatás a következő számban.)

Szavazólapok

A választási bizottság készíti el. Ezáltal egységes, hivatalos szavazólapokat biztosíthatunk. A szavazólapra a következők kerülnek fel:

— a jelöltek a nevük szerinti abc-sorrendben,

— a szakszervezet által állított jelölt neve mellett a szakszervezet nevét is fel kell tüntetni.

Amennyiben több szakszervezet támogat egy jelöltet, valamennyi támogató szakszervezet nevét fel kell tüntetni.

Szavazatszedő bizottság

— A választási bizottság állítja össze.

— Helyes, ha a jelöltek képviselői szakszervezeti tagokból, illetve munkavállalók képviselőiből áll.

— Számuknak a szavazásra jogosultak arányához kell igazodnia.

— Mandátumuk a választás napjára szól.

— A szavazás teljes idején jelen kell lenniük.

— Feladatuk a szavazás tisztaságának, törvényességének biztosítása.

— Ellenőrzik a választójogosultságot (szerepel-e a választói névjegyzékben).

— Ők adják át a szavazólapot.

— Előttük kell a lezárt borítékot az urnába dobni.

— A szavazás befejezésekor átadják a lezárt urnát a választási bizottságnak.

Választás

Technikai előkészítés:

— A szavazóhelyiség berendezése.

— Szavazólapok elkészítése.

A választás helyét a választási bizottság állapítja meg, tekintettel a munkáltató szervezetére, munkarendjére, egyéb sajátosságaira.

A választást a munkáltató minden telephelyén lehetőleg azonos időpontban kell megtartani.

A kezdő időpontban a választási bizottság átadja a szavazatszámoló bizottságnak a választói névjegyzéket, a szavazólapokat, lezárják az urnát.

A választás teljes ideje alatt részben ellenőrzik a szavazatszedő bizottság munkáját.

Részeredményeket kér (hányan vettek részt a választáson).

A felmerülő kifogásokat saját hatáskörben megoldja.

A választás befejező időpontjában átveszi a lezárt urnát a szavazatszedő bizottságtól, összeszámolja a szavazatokat, megállapítja és közlést tesz az eredményeket, választási jegyzőkönyvet készít.

A választás eredményességének feltételei:

Ha a választásra jogosultaknak több mint a fele részt vesz.

Érvénytelenség esetén a választást 90 napon belül meg kell ismételni. Új választást 30 napon belül tartani nem lehet.

A megismételt választás akkor érvényes, ha azon a választásra jogosultaknak több mint az 1/3-a részt vett. Ha a megismételt választás érvénytelen, újabb üzemi tanács választást egy év múlva kell tartani.

Több telephelyes munkáltatónál, így nálunk, a Magyar Posta Vállalatnál is meg kell vizsgálni, hogy az egyes telephelyek, részlegek (hivatalok, üzemek) önállósága olyan fokú-e, hogy az üzemi tanács jogosítványainak gyakorlása biztosítható (Mt. 65. §), a kiindulópont tehát a joggyakorlás lehetősége.

Több ilyen elkülönült telephely, illetve részleg működése esetén központi üzemi tanácsot kell létrehozni a munkavállalók létszámával arányosan, delegálás útján. Központi üzemi tanácsot tehát annál a munkáltatónál kell létrehozni, amelynél több üzemi tanács, illetve üzemi megbízott működik, ott, ahol a munkáltatói jogok (Mt. 65. §) részben vagy egészben megilletik a hivatalt, vagy az üzem vezetőjét (Mt. 44. §).

A központi üzemi tanács létrehozásának idejéül a törvény az üzemtanács-választással való egyidejűséget, módjaul a munkavállalók létszámával arányos számú tag delegálásával határozza meg (Mt. 44. §). Tehát a megválasztott üzemi tanácsok delegálnak, vagyis nem közvetlen választásról van szó, nem a munkavállalók, szakszervezetek delegálnak. A törvény tagok delegálását írja elő.

Ez értelmezhető úgy is, hogy az üzemi tanácsok maguk közül delegálnak valakit (valakiket), de úgy is, hogy akiket delegálnak, azok a központi üzemi tanácsok tagjaivá válnak, bár ennek — úgy tűnik — ellentmond az a törvényi megfogalmazás, hogy „a központi üzemi tanácsra és tagjaira az üzemi tanácsra, illetve az üzemi tanácsokra vonatkozó rendelkezések

megfelelően irányadóak” (Mt. 44. § 3. bek.).

Ha az üzemi tanács tagjaiból kerülnek ki a delegáltak, célszerű, ha a választásukkor a szavazólapon megjelölik, hogy a központi üzemi tanácsnak is delegáltjai lesznek.

Ha a „tagok” megfogalmazást úgy értelmezzük, hogy a delegálás tényétől valaki a központi üzemi tanács tagjává válik, akkor lehetősége van az üzemi tanácsnak, hogy ne tagjai közül, hanem kívülről másik munkavállalót delegáljon, hiszen nem azt mondja, hogy tagjai közül delegál, hanem azt, hogy tagokat delegál.

Annak a feltételnek, hogy az üzemtanács-választással egy időben hozzák létre a központi üzemi tanácsot, de úgy, hogy a megválasztott üzemi tanács delegálja a tagokat, csak akkor lehet megfelelni, ha az üzemtanács-választással egy időben nevesítve, megjelölten, nyilvánosságra hozottan történik a központi üzemi tanács tagságának válás.

Ha ez igaz, akkor csak a szavazólapon lévő, tehát üzemi tanács tagok közül kerülhetnek ki a központi üzemi tanács tagok.

Elképzelhető úgy is, hogy a megválasztott üzemi tanács elnöke lesz a központi üzemi tanács tagja, függetlenül a személytől. Ha előre eldöntjük, szavazólapon megjelöljük, kik lehetnek a központi üzemi tanács tagjai, ezzel a megválasztott üzemi tanácsból kvázi elveszjük a delegált kiválasztásának jogát. (Ez kivédhető úgy, hogy az üzemtanács-választások előkészítésénél a munkavállalókkal elfogadtatjuk, megismertetjük a központi üzemi tanács felépítését, összetételét.)

Az egyidejűség felfogható úgy is, hogy az üzemtanács-választás időpontját, illetve időtartamát úgy jelölik ki a választási bizottság által, hogy:

a) az üzemtanács-választás 1993. ... hó ... nap ... órától ... óráig,

b) a központi üzemi tanács létrehozása ... (ezután következő néhány óra).

A központi üzemi tanács jelöltjeinek kiválasztásánál hangsúlyosan igaz, hogy:

- kompromisszumkész,
- tárgyalóképes,
- konstruktív,
- a munkaadó és a munkavállalók által egyaránt támogatott személyek legyenek.

Meszlényi Ferenc

Az „új” postaszlogen: pontosan, gyorsan, megbízhatóan!

Hová tűnt a sok újság?

Ki hitte volna a rendszerváltás után, hogy Magyarországon a kultúrserzetet annyira magas, hogy a betűre éhes betörők szinte naponta törnek fel pavilonokat, és így csillapítják éhségüket. Az alábbi ügynek is tulajdonképpen a betörők a főszereplői, akik olyan lavinát indítottak el, amely csaknem maga alá temetett négy hírlapárust. Az történt ugyanis, hogy július 3-án ezek a kultúrbetörők feltörték az Orczy téri hírlappavilon raktárát, és onnan 573 000 Ft értékű olvasnivalót vittek el. A kultúrbrigád eltűnt az újságokkal együtt, a hírlaposok ott maradtak a kárral.

A pavilon árusai: *Csiki István, Kiss Tamás, Kiss Péter* és *István Tamás* enyhén szólva nem örültek. A HÍRKER ellenőrzési osztálya kiszállt, és megállapította, hogy a pavilon forgalmának elszámolása körül valami nincs rendben, a hiány egy részét az árusoknál keresték. 1992. november 6-án írásbeli figyelmeztetést kaptak, és felszólították őket, hogy fizessenek ki 407 000 Ft-ot, ellenkező esetben rendkívüli felmondással elbocsátják őket. Ezzel egyidejűleg a vizsgálat befejeztéig felfüggesztették őket. Az ügy azóta húzódik. November 19-én, mivel a hírlaposok úgy érezték, nem lehet az ő nyakukba varrni a 407 000 Ft-os hiányt, egyeztető tárgyalást kezdeményeztek. A több mint három és fél órás tárgyaláson, amely izgalmas, de igen fárasztó volt, végül is nem tudtak megegyezni. Az ülésen jelen volt *dr. Markovics László* jogtanácsos, *Joó Zoltánné* az ellenőrzési osztályról és munkatársai, valamint a munkavállalók képviselőiben *Meszlényi Ferenc* mb. tszb-titkár és *Siskovits Attila*, a Hírlapterjesztők Szakmai Szövetségének ügyvivője, valamint három „gyanúsított” hírlapárus: *Csiki István, Kiss Tamás* és *Kiss Péter*.

Kiss Péter kijelentette, hogy a hiány előidézésében véletlenek, és szerinte ez a hiány a HÍRKER hibás elszámolási rendszere miatt mutatható ki. Joó Zoltánné elmondta, hogy az üzem a betörési hiányt oly módon állapította meg, hogy figyelmen kívül hagyta az 1992. 06. 20-i maradványozást. Ez azért történt, mert nem volt még lezárva az egyenlítő számla. Viszont a maradványozástól függetlenül az 1992. 06. 21. és 07. 03. közötti forgalom utáni befizetés kimutathatóan kevesebb, mint amennyinek lennie kellett volna.

A napilapok, a BKV-jegy és a lottó után 81 473 Ft-tal kevesebb, a színes lap valószínűsíthető forgalmát alapul véve, vagyis 30 százalékot: 132 674 Ft-ot nem fizettek be a hírlaposok. A betörés után 176 561 Ft-ot sem fizettek be. Az előbb említett összegekből csupán 176 403 Ft-ot fizettek be később. Az 1992. július 3-án felvett készpénzt nem adták fel. Az ellenőrzési osztály megállapította, az egyenlítés ilyen magas összege nem rendezhető a következő időszak forgalmából. A tartozásokhoz tartozik még 17 048 Ft termelés is. A fenti összegekből jött össze tehát a 407 757 Ft hiány.

Siskovics Attila ezt hallva azt kérdezte: milyen utasítás, szabályzat szerint végzik munkájukat az ellenőrzési osztály dolgozói. Mire *Tasi Istvánné* ellenőr azt válaszolta: a HÍRKER elszámolási rendszere alapján végzik ellenőrzési tevékenységüket. Siskovics Attila erre azt kérdezte, hogy a vizsgálat, illetve a rovancs a meglévő előírások szigorú betartásával történt-e. Tasi Istvánné azt válaszolta: a rovancs nem az előírás-

soknak megfelelően történt, mert az 1992. 06. 19-i számlatartozásból indultak ki az üzem rovancsolói. 20-án volt egy maradványozás, és július 3-án még nem volt kész a zárószámla. Itt egyértelműen kimutatható az üzem felelőssége.

Kiss Péter hírlapárus elmondta, hogy az egyenlítés összegét már július 10-én kifogásolta az üzemnél, szerinte a függő tételek nem feleltek meg a valóságnak. Ő mindössze 60 000 Ft-os tartozást ismert el. Az általa el nem ismert 176 403 Ft-ot azért fizette be, mert az üzem vezetősége állítólag közölte vele, hogy ellenkező esetben másnapról megszüntetik az árushely lapellátását. Kiss Péter szerint az üzem rovancsa szabályos volt, viszont a HÍRKER számlavezetése rossz és követelhetetlen.

Végül is az egyeztető tárgyalás eredménytelenül fejeződött be, mert mind a munkáltatók képviselői, mind pedig a munkavállalók, illetve képviselőik fenntartották eredeti álláspontjukat.

* * *

Az egyeztető tárgyalás után úgy éreztem, itt jóval többről van szó, mint egyszerű rablási ügyről, ezért felkerestem *Bulla Sándort*, a HÍRKER értékesítési igazgatóhelyettesét, mondja el véleményét.

— A döntést ebben az ügyben én hoztam az ellenőrzési osztály anyaga alapján — mondta Bulla úr. A szakszervezet kérésére fogadtam a három árust és Meszlényi Ferencet. Megvitattuk a dolgot. Elmondták, hogy nem értenek egyet a döntéssel. Mivel én a törvényes eljárás híve vagyok, és nem volt olyan tény, amely döntésemet megváltoztatta volna, ezért azt javasoltam, forduljanak jogorvoslatért a munkaügyi egyeztető bizottsághoz. Nincs itt semmiféle botránykülönlegesség, az ügy törvényes úton halad. A hírlapárusok a munkaügyi döntőbizottsághoz fordultak. Ha ez a szervezet úgy dönt, hogy a hírlaposoknak van igazuk, akkor természetesen tudomásul vesszük. A jogerős határozat alapján visszavesszük az embereket, és újból felülvizsgáljuk az ügyet, megnézzük, ki milyen hibát követett el. Most én úgy látom, hogy mi nem vétettünk.

— *En úgy érzékeltem az egyeztető tárgyaláson, hogy az alapkérdés az, vajon az elszámolási rendszer valóban olyan kusza és áttekinthetetlen-e, mint ahogy az árusok állítják?*

— Az elszámolási rendszerünk nem kusza és nem áttekinthetetlen. Nagyon egyszerű. Ha bármelyik hírlapárusnak problémája van, jöhetnek reklamálni. Hozzám is jönnek néha, ilyenkor kiadom az utasítást, és rendezzük az ügyet. Sajnos nekem az a tapasztalatom, hogy ahol tüzetesebben ellenőrzünk, ott bizony kiderül, az árus sáros. Ilyenkor azt mondják: hát, nem jó az elszámolásom, hát nem nagyon figyeltem reggel, mennyi lap jött, hát a remittendára sem figyeltem. Igen gyakran azonban saját hibáikat az elszámolási rendszerre fogják. 770 postai hírlapárusunk van, többségüknek nincsenek különösebb gondjai az elszámolással.

— *Úgy tudom, a három „gyanúsított” hírlapárusnak sem volt semmi gondja a betöréssel.*

— Igen jól dolgoztak, ezért nem mondtunk fel nekik.

— *Azt is mondják az árusok, hogy a pavilonokhoz kiszállított újságoscsomagok gyakran hiányosak, s a munka jellegéből*

adódóan nincs idejük arra, hogy minden egyes csomagot leszámoljanak, és összehasonlítsanak a „slejfűn” feltüntetett adatokkal. Ez, úgy tudom, rengeteg konfliktus forrása.

— Valóban így van. A korábbi években ugyanis, amikor az átszervezés miatt felborult a kialakult rend, több hírlapárus gyakran több hiányt jelzett, mint amennyi valójában volt. Ez adómentes szabadrablás volt. Az utóbbi években nem is egy embert elkaptunk, az eltulajdonított összeget visszafizettették és fegyelmit adtunk. A posta legfelsőbb vezetői és szerintem is, a három ezrelék kálónak elégnek kell lennie. A mi üzemünk kálója meghaladta a három ezreléket, idén azonban már a szigorú intézkedések hatására csaknem három ezrelékre csökkent. Ha a posta vezetősége nem fogad el ennél több hiányt, akkor a HÍRKER sem fogadhatja el, mert ez tiszta veszteség.

— *A nyomdától és kiadótól jövő újságok esetében mégis előfordul eltérés.*

— Előfordul, de nem jellemző, hogy ez három ezreléknél több lenne. Hogy a vitát lezárjuk, kijelöltünk 30 árushelyet, ahol kiugróan magas volt a hiány, és rendszeresen ellenőriztük a kiküldött csomagok példányszámát. Hiány esetén az ellenőrzési osztály vizsgálja meg az ügyet: ki a felelős. Kiderült, hogy a vizsgálat kezdete után furcsa módon a káló alatti, vagy a kálónál alig több eltérés mutatkozott.

— *Nem lehetne, hogy a nyomdából úgy kerüljenek ki a csomagok, hogy ne legyen a hírlaposoknak hiányuk?*

— Az ellenőrző elszámolások kimutatták, egy-két lap kivételével a három ezrelék fedezi az eltérést. Tehát a hiány a HÍRKER rendszerében keletkezik, ezért kellett szigorítani. Rendet kellett teremteni: vagy a feldolgozó, vagy a szállító, vagy a hírlapárus felel a hiányért.

— *A szigorúbb ellenőrzés következtében csökkent a hiány?*

— Jelentősen csökkent.

— *Pontosságra kényszeríthető-e a kiadók, nyomdák?*

— Szűrőpróbaszerűen ellenőrizzük a beérkező anyagokat, 100-200 köteget, és megállapítjuk az eltérést. Amennyiben gyakori a nyomdai hiány, reklamálunk, és szerződésben kezdeményezzük, hogy három ezrelék helyett 4, 5, 6, 7 ezreléket ismerjenek el hiánynak.

— *Elfogadják ezt a kiadók és nyomdák?*

— Kénytelenek, mert a tények makacs dolgok. Végül is a postának elemi érdeke, hogy pontosan tudja, hányadán áll. Csak akkor kérhetjük számon munkatársainktól a pontosságot, ha ezt üzleti partnereinktől is megköveteljük.

Udvarhelyi András

Ismét találtunk egy szocreál remekművet. Győr 2 postahivatal homlokzata.

A hollókői múzeum

Hollókő községgel — mely jó néhány éve a világörökség kiemelt települése — bevallom elfogult vagyok. Talán azért is, mert városi ember lévén alkalmanként jólesik megmártózni egy olyan közegben, mely mindenféle protokolláris tevékenységen túl melegszi, és nem üzleti, merev vigyorgással fogad.

Bizonyára ismerik azt az érzést, mikor valami felfoghatatlan szeretet veszi körül az embert; jóízűeket lehet beszélgetni, mindenféle hátsó szándék nélkül. Hollókő posta- és távközlési múzeuma semmiképp sem azért létesült, hogy ott a világ sorát beszéljük meg, de ha erre van kedvünk, ezt is megtehetjük *Kovács Pállal*, a múzeum gondnokával. S talán ettől olyan bensőséges, a magas szintű szakmai tudással rendezett vitrinek sorát nem számítva, ennek a valójában iciri-piciri múzeumnak a hangulata.

Ha jól mértem fel, 60 négyzetméteren ...

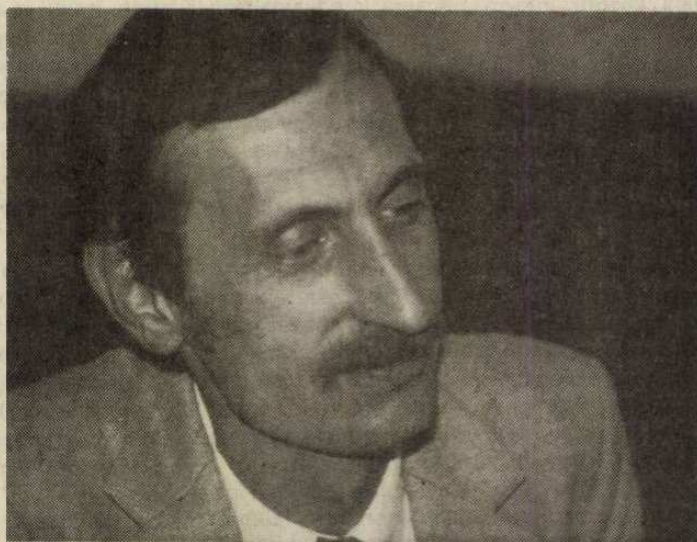

Fehérgyarmat nem gyarmat

Közelebb egymáshoz

Fehérgyarmat postahivatalát 1990. augusztus elsején adták át az egykori nagyközségből városi lakókká előrelépett ügyfeleknek. Hogy egy község mitől válik várossá, annak megvannak a maga szigorú feltételei, s egy alig félnapos látogatás erről nehezen szolgáltathat bizonyítékokat. Ami viszont meggyőzőnek tűnt; a hivatal minden tekintetben „városi”. Bár ezzel a „városi” minősítéssel alkalmanként nem árt vigyázni, mert láttam én már városban olyan postát, melytől pár perc alatt hideglelést kaptam, s láttam majdnem csodát, ott, ahol erre legkevésbé számítottam.

A fehérgyarmati hivatal — azt hiszem — ez utóbbi kategóriába tartozik, korszerű, s van egy olyan érzésem, *Kullár Ferenc* sem bánta meg, hogy

idestova 11 éve Martfűről vizsztatért szülőhelyére, s azóta irányítja a körzet postai tevékenységét. Ami a korábbi hivatal milyenségét illeti, arról a hivatalvezető videofelvételeket őriz, s idézőjelbe téve oktatófilmként szolgálhat, hogy milyen piszok jó lehet — vagy lehetett — itt a postás élet. Az biztos, az egykori hivatalban az 50, maximum 60 kg-on felüli dolgozókat foglalkoztatni felért egy istencsapással, s egy többszörösen elítelt is tágabb teret kapott összkomfortos cellájában, mint a volt hivatalban dolgozók némelyike.

— *Mit mond most?*

— Ez a hivatal induláskor még közös postai létesítménynek indult. Mire megépült, szétváltunk, de én úgy érzem, megfelel minden korszerű követelménynek.

— *Egy olyan követelménynek, melyből a posta húzhat több hasznot. Pontosan fogalmazva a posta került jobb helyzetbe?*

— Nem állítom, hogy ez így van, bár vannak ilyen jelek. Azt

Együtt százhuszan

Színházi kiránduláson vettünk részt a Bányaterenyén 1 KSZB szervezésében Budapestben. Azt mondják, a jó bornak nem kell cégér. Én mégis megkockáztatom, hogy igenis kell!

Orosz Jánosné (Jutka) szb-titkár igen rövid idő alatt 120 főt szervezett be a budapesti kirándulásra.

Csodálatos idő ígérkezett, délelőtt sütött a nap, szép tiszta késő őszi időt fogtunk ki. Mivel Jutka olyan lelkes és segítőkész, a mi újonnan alakult Hírlapárusító Üzemi szb-nket is meghívta.

Nagybátyonban volt a találkozó, onnan indultunk 3 busszal Pestre. A Benczúr utcai Postás Művelődési Központban volt az ebéd. A finom ebédet a szemnek is gyönyörű gobelin ebédlőben fogyasztottuk el. A gondnok úr és helyettese szívélyesen fogadott bennünket.

Ebéd után a Planetáriumban megnéztük az ufókról szóló legújabb érdekes filmet. Nagy élmény volt. A Planetáriumból elmentünk a Bazilikát megnézni. Megnyugtató érzés volt egy-egy imát elmondani szeretteinkért.

Este a Vidám Színpad műsorát néztük meg, jó nevű színészekkel. Sokat tapsoltunk *Bodrogi Gyulának, Voith Áginnak, Darvas Ivánnak* és a kitűnő zenekarnak.

Jól éreztük magunkat, és ez a lényeg. Így is lehet csilánl! Köszönet a szép napért.

Zsiga Ibolya

Országjáráson

Jó néhány évvel ezelőtt, még a boldog pártállam idején a hozzánk hasonlóan szocializmust építő külföldi barátainak a következőképpen próbáltam megmagyarázni, mi a különbség köztük és köztünk. Azt mondtam: náluk az van kiírva amit szabad, nálunk meg az, ami tilos. Valószínűleg nem volt túl mélyreható megállapítás, de közel járt az igazsághoz, az biztos.

Ez az egykori gondolatom járt eszemben akkor is, mikor a csornai postahivatalban fényképezni akartam, s egy általam ismeretlen hölgy — bár tudta, kik vagyunk, s miért jöttünk — a vezető távollétében ezt megtiltotta egy általa rosszul tudott rendelet alapján. Meg különben is jöjjünk hétfőn... (csütörtök volt). Kitűnő ötlet, de félek, egy darabig nehezen kivihető, annál inkább, mert elfelejtette hozzátenni, melyik hétfőn... Így aztán igazi érzékeny, szeretetteljes postás búcsút vettünk egymástól — mi köszöntünk, ő nem —, s irány Kapuvár, remélvén, több sikerrel járunk. (A hivatalvezető utólag — telefonon — elnézést kért a szerkesztőségtől.)

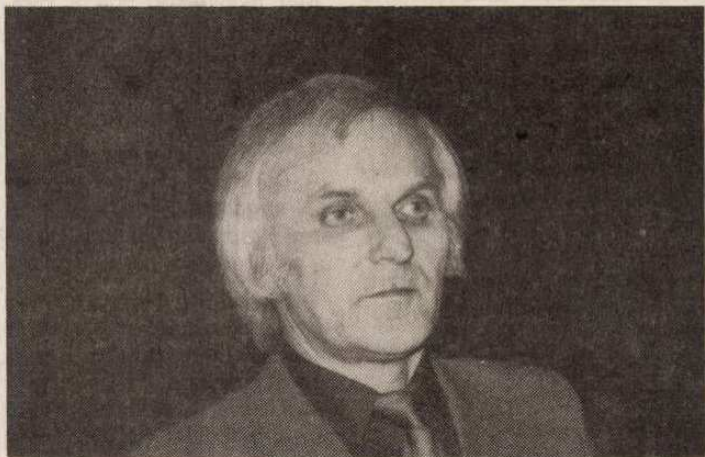
munka pedig kiterjed a segélyezéstől egy jóízű kirándulásra át sok mindenig. Az már csak ráadás(?), hogy a hivatal színházberlettel is rendelkezik, s alkalmanként két dolgozónak nyújt bizonyára szép, élményekkel dúsított esti kikapcsolódást.

De, ha már a kultúránál tartunk; meglehetősen volt látni azt a két lábnyomot, mely a hivatal hófehér falát „ékesíti,” biztosan nem az ott dolgozók munkáját minősítve.

Azt azért megjegyzem; szívem szerint legalább ekkora nyomot hagynék az elkövető hátsó fertályán, két lábbal...

* * *

Számomra mindig mulatságos, ha egy Kis nevű emberrel találkozom, s az illető majdnem kétméteres, vagy esetleg Nagynak hívják, s akkora, mint egy nagybácska kerti törpe. Fehér László, Győr 2 postahivatalának szb-titkára valóban „fehér”. Fehér a haja, s fehér arcára is. Hajának fehérsége esetleg születési sajátosság, a másik fehérség — talán inkább sápadtság — már inkább egy bizonyos sokat dolgozó ember fáradt színe. Fehér Lászlót „beolvasó” embernek ismerik. Én ehhez azt tenném hozzá, eddigi általam ismert hozzászólásai

sohasem öncélú magamutogatások tömkelege, hanem adatokkal — tényekkel — alátámasztott gondolatok és a tennivágyás vezérelte megnyilatkozások voltak.

A Győr 2-es pályaudvari hivatal az ország egyik legnagyobb forgalmú, embert és idegeket próbáló egysége. Jellemző példája a „közös lónak tőrös a hátát” mondásnak, az az együttlét a vasúttal, melynek jelenlegi gondolatai „kismiskák” a postához. „Apró” példa, hol fűtenek, hol nem, s ha a postai dolgozó odafagy székéhez, kitől vár végső megoldást? Természetesen a szakszervezeti titkártól. Ha munkaügyi vitája támad,

vajh ki segít? A vállalati, munkaügyi döntőbizottságok megszűntével a dolgozó igazságát csak polgári bíróságon érvelni lehet, itt pedig egy szál magában kóbor lélek csupán. Hibázni pedig előbb vagy utóbb — a lehetetlen munkakörülmények ezt nagyban elősegítik — mindenki hibázik, kell tehát egy fogódzkodó, melybe belekapaszkodhat. Egy segítőtárs, amit érdekképviselőnek hívunk, s ez Győrben az elmúlt évek adatai szerint eredményesen működik.

A dologban az a szomorú, hogy miért kell ilyenekre unostalanul visszatérni? Nyilván azért, mert vannak ugyan szá-

bályzók, de nem jók, s még mindig vitatéma az is, hogy kinek adjuk a megtermelt javak pénzbeni ellenértékét.

A dolog persze első ránézésre roppant egyszerű; annak, aki megtermelte. Szép lenne, ha mindig így lenne...

Ettől természetesen Fehér László fehér hajszálai nem válnának sötétbarnává, de az biztos, újabb sikerélménnyel térhetne nyugovóra. Mert sikerélmény azért van, mondhatnám úgy is: csurran-csöppen, s azért ez már valami. Különösen, ha a bérfejlesztésben elért eredményekre gondolunk. Arra a kérdésünkre pedig, hogy mit csinálna, ha hirtelen kapna mondjuk 2 millió forintot, Fehér László rövid gondolkodás után azt válaszolta: kondicionálótermet az alagsori légópincében. Nem új ötlet ez, évek óta szeretné kivitelezni, de eddig valahányszor előállt gondolatával, úgy néztek rá, mint egy háborodott, mert a légópince szent és sérthetetlen.

Nemrég Finnországban járt, s vendéglátóinál teljesen véletlenül az itthon sokak szerint kivihetetlen ötletének a megvalósított változatával találkozott.

Hogy ebből mi a tanulság, azt hiszem felesleges leírni. Érti, aki érti, aki pedig nem, annak teljesen reménytelen magyarázni.

— mezőfi — veégh —

Csak a Nap nyugszik nyugaton...

Beszélgetés Major István soproni postaigazgatóval

— Igazgató úr, ön soproni, vagy hazánk más környékéről származik?

— Soproni vagyok, bár 9 évig nem itt dolgoztam, de ez a pátriám.

— 1991 januárjától vezetője az igazgatóságnak. Valamikor ez a terület egy képzeletbeli fal mögött...

— Ha nem is fal, de szögdrót mögött volt...

— Most pedig országunk nyugati kapuja, s tudomásom szerint az egyik legjobban felszerelt postai terület.

— Nem szeretem ilyen értelemben a nyugati kifejezést, már csak a keleti kollégák miatt sem. Az biztos, hogy ennek a régióknak megvan az az előnye, hogy közel van Ausztriához. Kollégáim és magam is sokat járunk a határon túlra, látunk dolgokat, s ezek nyilvánvalóan feszítőerővel hatnak ránk. A felszereltségünkkel kapcsolatban csak annyit mondhatok, valóban jól „felszerelték” vagyunk, pl. a hírlap is számítógépen fut, és sok minden más, de ezek máshol is megtalálhatók.

— Valami különbség azért csak van...

— Én azt mondanám, ez főként a piaciorientáltabb szemlélet. Ennek a szemléletnek megfelelően árulnak hivatalaink olyan dolgokat is, melyek korábban elképzelhetetlenek voltak. Ezek nem öncélú törekvések, bizonyíték erre a helyi önkormányzatok elismerése és támogató jóváhagyása. Segítünk a falusi embereknek. Szolgáltatásaink révén a ma már sokba kerülő utazási költséget takaríthatnak meg. Az is érdekes, hogy valamikor mindenki szinte menekült a falukból, s csak a posta maradt ott. Most majd mindenki újra felfedezte a vidéket, hát pont mi kezdünk visszavonulni?

— Ez egy különbség. Mondana mást is?

— Igen. Aki esetleg irigylit nyugatközelségünket, annak elmondanám, hogy kb. 330 első osztályú kishivatalunk van. Ennyi legfeljebb Pécsnek van, de nem biztos, hogy ilyen összetételben. Ezért nekünk igen magasak a költségeink, s ezt vala-

hol be kellett hoznunk. Úgy tűnik, sikerült.

— Ehhez csak annyit szeretnék hozzátenni, hogy a más jellegű szolgáltatás igen szép dolog, de ebből a dolgozó haszonérdekeltége valahogy kimaradt... Nem az ön területén. Az itteni elszámolást nem ismerem.

— Nálunk is az volt a gyakorlat, hogy először nem kaptak ügymond jutalékot a dolgozók. Idén viszont máradtunk a bérfejlesztésből visszamenőleges hatállyal 3 százalékos. De csak ott, ahol a bevételi normát teljesítették.

— Ez főként — gondolom — fiókpostákat érint...

— 128 fiókpostánk van, utánunk Pécsnek 83, majd másnak 69. Más a cipőjük. Ennek ellenére az egy főre jutó bevételben elég előkelő helyen állunk.

— Igazgató úr! Nekem még a dédapám sem volt postás. Egész életemben városban éltem, s ha dolgom volt a postán, ez teljesen személytelen ügy volt. Az elmúlt két évben a vidéket járva úgy látom, a vidéki postás — s ezt a szót nem pejoratív értelemben gondolom — csöppet sem személytelen ember.

— Nem is lehet az. Még akkor sem, ha a posta valamikor egy zárt szervezet volt. Eljárt szótta, hogy ő egy hivatal, azt vesz fel, amit akar. Ettől mostanában alaposan elment a világ, s ezt látni lehetett az új postatörvény előkészítésekor is. Régi szemlélettel a mi postánk nem

fenntartható. Ehhez persze az is kellett, hogy minden postást megfertőzzünk, tegyünk valamit.

— Ezt a „valamit” nem utálják egyes helyeken, ha másért nem, a helyhiány miatt?

— Lehet, hogy esetenként igen, de ezek előbb vagy utóbb rendeződnek.

— Korábban már említette az önkormányzatokkal való együttműködést.

— Jó kapcsolataink vannak. Elképzeléseinkhez támogatást kapunk, már csak azért is, hogy még véletlenül se következzen be szívonalesés. Találkozásaimkor mindig elmondom: még véletlenül se soroljanak minket egy kategóriába a zöldséges-sel, vagy a pecsenyesütővel.

— Ami szintén szolgáltatás...

— Valóban, de mi inkább az egészségügyi „szolgáltatás”hoz vagyunk hasonlóak, s úgy gondolom, másféle elbírálást érdemlünk. Persze vannak azért gondjaink is, de ilyenkor ilyen helyre többször elmegyünk.

— S mire hivatkoznak?

— Nagyon „egyszerű”. Közös gondjainkra.

— Veszik a lapot?

— Három polgármester volt a 150 megkeresetből, aki nem értett egyet szolgáltatónak, kereskedelmi tevékenységünkkel.

— Vajh miért nem?

— Érdekeikkel volt ellentétes...

— Finom fogalmazás volt.

Amúgy ön nyugodt természetű ember?

— Inkább jókedélyű. A nyugalmam alkalmanként átcsap valami másba.

— És akkor csapkod?

— Azt azért nem, inkább keményebb lesznek, és következetes, s ha valamiben hiszek, attól nehéz eltéríteni.

— Ilyenkor ragaszkodik elképzeléseihez?

— Ha észérvekkel bizonyítják valamiről, hogy nincs igazam, elfogadom.

— Elmondása alapján* jó eredményeket érték el 1992-ben, bár még nincs vége az évnek.

— Jelenlegi felméréseink szerint valóban jó évet záruk, de ebben kollégáim kemény és hajtós munkája is nagy szerepet játszott. Nekem az a véleményem, ha nem sietünk, nem érünk el sehová. Európához meg különösen nem.

— Ne haragudjon, de ez az „Európa” engem egyre jobban irritál...

— Valószínűleg igaza van, mert Európa nem olyan, mint a festményeken. Elég kimenni oda, s az ember nagyon hamar rájön arra, ott sem mind arany, ami fénylik. Egy valamiben azért nagyon más, és ez a gondolkodás.

— Milyen jellegű gondolkodásra célzott?

— Az ottani kollégák nagyon jól tudják, hogy a postai munka olyan, amilyenén ők teszik. Nálunk pedig egyesek csak legyintenek, hogy milyen a cégünk. Arra már nem gondolnak, hogy ők teszik olyanhá, amilyen.

— Igazgató úr! Nyilvánvaló, hogy ön a kreatív és gondolkodó embereket szereti, és nagyon ostoba lennének, ha ezen csodálkoznék...

— Én azt szeretem, ha a hivatalba belépő ügyfelet még véletlenül sem tanácsolja el senki, ha kérése ott nem megoldható. Nem oldható meg? Nyújtson segítséget; ügyét hol és hogyan lehet elintézni...

— És ha ez megtörténik, van egy olyan érzésem, virágokkal díszített postakocsival megyünk a képzeletbeli mennyországba...

Köszönöm, hogy fogadott.
Veégh Ádám

Ma, amikor mindenki sebeket tépdés föl, a múlt emlékeit kutatja, sérelmeket, gyötrelmeket tár a világ elé, szabad-e nekem beállni a sorba? Szabad-e felhánytorgatni a nem világot megrázó fájdalmakat. Mert az anyémek más milyenek. Fájdalmak ugyan, megrázóak is, félelmetesek is. Egyszóval az anyémek. Elmesélem.

A dolgok ott kezdődnek, hogy én még olyan szívszorogató remegéssel nem vártam a pénzespostást, mint 1956 karácsonya előtt. De hogy ez megérthető legyen, még egy kicsit vissza kell kanyarodni a múltba. 1950-től 1954 szeptemberéig a Magyar Rádió szerkesztője voltam. Rossz műsorok rossz szerkesztője, teszem azonnal hozzá, de hát a műsoraim olyanok voltak, olyanok lehettek, mint amilyenek a világ volt, mint amilyenek a szuperlektorok adásba engedtek. Három műsorom volt: a Néphadsereg Híradója, a Határőrség Híradója, meg egy „békeműsor”: a Nyolcszázmillió.

A katonai műsorokat *Somogyi Pál* humoristától örököltém, aki boldogan leadta ezt, a számára nem élvezetes feladatot. Én meg felvettem, mert rám adták. Nemrégiben szerettem le a katonaságtól, ahová azért mentem be, mert *Devecseri Gábor* kitalálta, hogy „írók, gyertek katonának!” Mindössze fél év katonaság után alhadnagyi ranggal és jó reményekkel eltelve kerültem a Magyar Rádió aktuális osztályához. Ríporternek és szerkesztőnek.

A riporterkeskedés nemigen ment, maradt a szerkesztés. De valami történt 1954-ben. A Rádió (megváltozott) vezetőségének már igen kellemetlen volt ez a két, ráoktrojált katonai műsor. És kapóra jött, hogy akkor, 54 nyarán, forró fejjel „irodalmi pert” indítottam a Határőrség kulturális osztálya ellen, egy ki nem fizetett verzhonorárium miatt. A Szerzői Jogvédő Hivatal gyorsan ki is fizettetett nekem egy négyszeres honoráriumot, mire megtorlásképpen engem két héten belül kirúgtak a Rádiótól, természetesen egészen más indokot hozva fel. Viszont volt műsoraim megszűntek, s ettől kezdve jobb és élvezhetőbb lett a rádió.

Kicsit elkanyargok múltam tekervényes útjain, de a megértéshez ez is szükséges. Utána az Írószövetség és az Irodalmi Alap összefogott, s néhány más, hasonlóan nehéz helyzetbe jutott írónak ösztöndíjat járt ki a SZOT-nál. Ez akkor az élethez kevés volt (az addigi fizetésem felét kaptam), viszont arra kitűnő, hogy megpróbálják megélni az írásaimból. Ezért a rendszeresen juttatott pénzért azután vagy üzemi lapoknál se-

Karácsonyi csodavár

gédkeztünk hetente egyszerűen, vagy irodalmi szakköröket vezettünk. És éltünk. Ha nehezen is.

Akkor határoztam el, hogy író leszek teljes szívvel és lélekkel. Igen, de jött 56. Én előtte a határok felszabadulása révén két hónapot Romániában töltöttem, mert elviselhetetlen érzés volt, hogy már 29 éves vagyok, és még nem léptem, nem léphettem át a magyar határt, nem láttam tengert, hogy bezártak az országba, sok-sok millió honfitársammal együtt, akaratunk ellenére.

A forradalom előtt nem sokkal érkeztem haza. De azért sok helyen ott voltam, elsősorban a Rádióban, volt munkahelyemen, mert szerettem volna visszajutni a Szabad Magyar Rádióhoz. Végigültem a vádaktól és viszontvádaktól hangos hatos stúdiót, ahol ítélték eleve nek és holtak felett. S amikor már minden szép lett, és kiderült az ég, akkor jött november negyediké. S nálunk, Budán, az Ugocsa utcában, nem akárhogyan. Amikor éppen azt hallottuk, hogy „Ránk törtek a szovjet csapatok...”, egy akna elvitte a házunk tetejét. Megremegett a négyemeletes ház, futottunk a pincébe, s a környék napokig heves harcok zajától volt hangos. Az Alkotás utcán végigvonuló szovjet harckocsik válogatás nélkül lötték a házakat, talán félelmükben, mert itt senki sem lőtt rájuk.

Lassan csillapodott le a világ. Én fogadalmi szakállt növesztettem, munkahelyem nem volt, hiszen „szabadúszó” voltam, egyszer-kétszer a SZOT-ba is elmerészkedtem, hogy kapunk-e még valaha ösztöndíjat, vagy egyszer s mindenkorra eltörlik? A Magyar Írók Szövetsége is bejártam, élelmiszer-csomagokért, amit az amerikaiak küldtek. Ezek voltak ám a nagyszerű zsákmányolások. Mi akkor már négyen voltunk otthon, sőt, a nagymamával együtt öten, kellett a segély-csomag. Meg is maradt egy lista arról, hogy mit csomagoltak a lelkes kezek a szenvedő magyar népnek.

Íme egy csomag tartalma: „Ez az élelmiszer-csomag az Egyesült Államok népének ajándéka az Ön számára. Súly 4,4 kg, tartalma: 1 kg rizs, 1 kg tejpor, 0,45 kg sajt, 0,5 kg hús és hal, 0,5 kg zsír, 0,2 kg csokoládé, 0,25 kg kávé, 1 csomag cigaretták.”

Ezek a csomagok edesítették meg a mindennapjainkat. Ettől lett szebb a világ. Ettől lett jobb a közérzetünk, s reményked-

tünk, hogy majd csak lesz valahogy.

Már nyakunkon volt a karácsony.

Feleségem májustól (Attila fiunk születése után) trombózással feküdt otthon. Nem dolgozott, nem dolgozhatott.

A Danuvia volt a munkahelye, ahonnan rendszertelenül kapta a táppénzt. Rendszertelenül a forradalom után.

S mi kínunkban, keservünkben elhatároztuk, hogy azért is megédesítjük körülöttünk ezt a keserű világot. Tibike (aki ma András) már majdnem hároméves nagyfiú volt, lelkesen segített kiskocsit húzni a felnőtteknek, akik a tetőt javították, s hordták valahonnan a hozzávaló anyagot. Szereztünk egy hatalmas karácsonyfát, arra már nem emlékszem, hogy mennyiért. A Böszörményi út sarkán árulták. Hatalmas volt (soha ekkora karácsonyfánk nem volt se azelőtt, se azután), szép volt, gyönyörű.

Egyetlen mód adódott akkor az emberi élethez: nem tudni semmit a külvilágról, lehetőleg ki sem járni az utcára. Rádióztunk esténként (szerencsére a Kossuth Rádió minden ismételtető műsorát megismételte akkoriban), belebújhattunk a rádióba, hallgattuk az itteni és a kinti világ híreit, mi lesz velünk, mi lesz a sorsunk, milyen jövő vár ránk? Visszavonultunk lakásunk falai közé. Én ekkor elhatároztam, hogy ezt a kényszerű szobafogságot arra használom fel, hogy megtanulok regényt írni. Három hónap alatt írtam is három regényt, bent a belső szobában ülve, felöltözve alaposan, sállal a nyakamon, télikabátban, kalappal a fejemen, hiszen csak plusz 2 fok volt a szobában. Tüzelőnk nem volt, a hallban laktunk, s ünnepnapokon tudtuk csak befűteni az udvari, kisebbik szoba kályhájába. Meg is írtam három hónap alatt a három regényt. (Azt hiszem, csakugyan akkor tanultam meg az írás mikéntjét, amikor remény sem lehetett könyvtáradásra). Azután mindhárom eléptem, betűzeltem évek múltán, hiszen nem a maradandóságnak íródtak.

Készültünk a karácsonyra.

És milyen érdekes az emberi természet: feleségem, aki addig lábra sem tudott állni, a november negyedikéi belövés után futott velünk a pincébe, és elfelejtkezett a trombózisáról. Karácsony előtt nem sokkal bent a munkahelyére, kapott is segélyt, és a Munkástanács ajándékokat osztott a gyerekeknek. S ekkor valami csodá-

latos ajándékhoz jutott: egy félzsáknyi, gőzölt búkkfából készült kockákat, háromszögeket, téglalapokat hozott haza, melyek nyugágyak maradványai voltak, s kiválóan alkalmasak építőköcskénak. Másfajta ajándékra úgysem futotta.

És én közben vártam a pénzespostást. Hogy megjön-e az ígért pénz, ad-e az áldott SZOT továbbra is pénzt, küldi-e (munka nélkül) a segélyt? Szerencsére küldte. Karácsony előtt néhány nappal megérkezett a pénz. Futotta belőle a legszükségesebbekre. Postásnak még úgy nem örültem, hát még a feleségem és az anyósom.

Közben a szentestére készülve feldíszítottuk a fenyőfát. Olyan csodálatosra sikeredett, mint még soha. Még csokoládék is kerültek rá, hiszen az amerikai nép jóvoltából küldött csokoládét apró kockákra vágtuk, s sztaniolba csomagoltuk. S minden megőrzött csillogó gömböt, harangot, színes karácsonyfadíszet ráaggattunk a fára. Színes papírláncokkal fogtuk közre az egész ámulatba ejtő fát; mit mondjak, boldogok voltunk. Azután a fa alá felépítettük a kapott búkkfa kockákból a mi saját elképzelésünk szerinti karácsonyi csodavárat. Egy sosem volt várkastély született azon a délutánon. Belülről elemes villanygöcsk világitották meg, még egy vonatot is odavarázsoltunk fából, amely éppen befut a csodavár kapuján.

A hallban vacsoráztunk, az volt az egyetlen, villannyal fűthető helyisége a lakásnak. Hogy jutott-e hal, vagy nem, arra már nem emlékszem, de arra igen, hogy amikor megszólalt az udvari szobában az aranycsengő, vékonyan a szívünkbe kéredzkedve, mintha csakugyan az angyalok csöngetnének, Tibike kinyitotta az ajtót, Attila is ott totyogott már mellette, s a nagyfiám felkiáltott: „Jaj, de gyönyörű!”

Átmenetileg legyőztük ezt a szorongató, félelmetes világot, amely azután még annyi rosszat hozott. Átmenetileg újra győzők lettünk, diadalmas győztesek, mint nemrég még a forradalom katonái és harcosai.

Mi, felnőttek elénekeltük a „Mennyből az angyalt...”

Reménykedve, bizakodva, félelemmel eltelve a jövőtől és mégis boldogan. Énekelünk, a gyerekek meg nézték ezt a csillogó csodát, a karácsonyfát, a csodavárat, amelynél szebbet azóta sem építettem, építettünk a feleségemmel.

Ilyen volt a mi karácsonyunk akkor, amikor félelemmel volt tele a világ.

Ilyen volt 1956 karácsonya. **Takács Tibor**

Kiállítások a könyvtárban

A Budapest 70-es postahivatal szakszervezeti könyvtárának mintegy 600 beiratkozott olvasója több mint 16 ezer szépirodalmi és szakkönyv között válogathat. A kölcsönzésen túl különböző népszerű rendezvények is helyet kapnak a könyvtárban. A kölcsönzési órák alatt több százan tekintik meg a változatos témájú időszakos kamarakiállításokat.

Az elmúlt évek során rendezett kiállítások közül hármát emelnénk ki: a „Postatörténet képeslapon” című, a frankfuti postamúzeum dokumentációs és tárgyi anyagából készült képeslapsorozat mutatta be a régi postai életet. Igazi csemegét jelentett a „Távol-Kelet varázsa, Kína” című színes, eredeti kínai használati tárgyakból, himzett és festett faliképekből, terítőkből, elefántcsont- és féldrágakő szobrokból, fafaragásokból, ötvösmunkákból összeállított gyűjtemény. Ugyancsak nagy tetszést arattak az 1812 és 1992 között nyomott, illetve vert bankjegyek és érmék.

A hagyományoknak megfelelően a könyvtár az idén novemberben ismét különleges meglepetéssel szolgált a látogatóknak. „125 éves az önálló magyar posta” címmel az önálló magyar postaigazgatás 1867-es kiegészítési megalapításának tiszteletére kiállítottunk többek között régi postai irodai eszközöket — köztük egy, már a századfordulón használatban volt üveg tollat, a hozzá tartozó tintatartóval —, a 70-es hivatalnál a századforduló tájáról fennmaradt ügyiratokat és hivatali létszámyilvántartásokat, múlt századi és századforduló utáni bélyegeket, képeslapokat. Időrendben fényképekből és eredeti dokumentumokból összeállított tablók mutatják be folyamatosan az önálló magyar posta életét.

Megtekinthető többek között egy eredeti, 1868-ban feladott pénzeslevél, amelynek levél-szárnyain még látható mind a feladó, mind a posta viaszpecsétje.

Az önálló magyar postaigazgatás atyjának, az 1867—1888 közötti első magyar postaigazgatójának, *Gervay Mihálynak* (1819—1896) a tevékenységét és életét bemutató tablónak helyet az 1900-as bélyegzőlenyomatú levelezőlapok, köztük a tértivevény őse, a „Beérkezett 1900 Dec. Válaszolja” felülbélyegzést tartalmazó lap.

Horváth Károly

Darvas Ferenc

Karácsony '92

Amikor a zsidó vallási naptár kb. a 4000. évet, a görögök a 194. olimpiát, a rómaiak városuk alapításától a 748. évet számolták, a mostani időszámításunk kezdetén, a három földrész és kultúra: Ázsia, Afrika és Európa találkozási táján, Palesztinában történt...

„József Dávid házából és nemzetségéből származott. Elment tehát Galilea Názáret nevű városából Dávid városába, a júdeai Betlehembe, hogy följegyeztesse magát Máriával, feleségével együtt, aki áldott állapotban volt. Miközben ott tartózkodtak, elérkezett Mária születésének napja. Megszülte elsőszülött fiát, pólyába takarta és jászolba fektette, mert nem kapott helyet a szálláson.”

(Lukács 2, 4-7)

A Magyar Posta 1943-tól emlékezik meg karácsony ünnepéről. Az 1992. november 20-án forgalomba bocsátott egycímletű, 15,- Ft névértékű bélyeg — 1850-ből származó öntöttvas dombormű alapján — Lengyel György grafikusművész metszette meg. Az acélmetszet- és ofszet-technikával, 35x40 mm perforálási méretben, 800 000 példányban forgalomba bocsátott bélyeg a Pénzjegynyomdában készült.

Janyai tél

Fákon, földeken fehérség kedves ringatózó pelyhek fedtyos, bolyhos pihék betakarva hús álomba eltűnik a föld s a kék ég

Fehérre meszelő tél az égen szürke hályog jönnek a korai esték füstködös délutánok s a reggeli hótaposók

Jönnek az ünnepek karácsony, újév, farsang csillanva vakítón, hidegen behavazott kis utak elzárt hű világok.

Nappalok kemény harcok éjszaka fekete magány vágató vad viharok kis világok árvák vagytok életetek tiszta valóság.

Köszöntőknek

Gyertek csak köszöntők szívből jókívánság adakozók de legyenek mind távol még ilyenkor is hadakozók.

Igen, ti szívből köszöntök gyertek szorítsunk kezét mert nem marad más nekünk végül csak az emlékezet.

Fogjuk meg a poharat melyben a veríték ára ring koccintsunk egészségünkre találkozzunk majd megint.

Áldassék nevetek köszöntők jókívánságot szívből adakozók már-már távol is vannak ravaszul szóló hadakozók.

Rózsa Sándor bicskája

Nekem csak egy nagyapám volt, édesanyám révén, az apai nagyapám elveszett az ismeretlenség homályában. És csodák csodája, nem is hiányzott, mivel nem tudtam róla. Ha azt mondtam: nagyapapa, egyetlen embert jelentett, egy nagyon öreg embert, az én Lőrincz nagyapámat, akinek fehér volt a bajusza és szúrós a csókja, mert hetente csak egyszer borotválkozott. Ezt a műveletet szerettem végignézni, s ha tisztán és csupaszon tartotta elém arcát, hajlandó voltam megcsókolni. Nyilvánvalóan nem annyira szerettem, mint nagyanyámat, akiből szintén majdnem egy jutott, lévén az apai nagyanyám távol élt tőlünk, és amikor a halottas ágyán láttam, csak a sírás torokszorító élménye maradt bennem. Nem, nem én sírtam, hanem édesapám. Én ötévés voltam ekkor.

Felnőttként, egész életemet eszerint éltem és irányítottam, hogy ne legyek olyan, mint nagyapám és édesapám volt. Ez nem jelentette azt, hogy nem szerettem őket. (Most apámról nem akarok beszélni, csak megjegyzem, akkor jutottam közel hozzá, amikor édesanyámat eltemették.) Most *Lőrincz Istvánra* emlékezem, kell, hogy rá emlékezzem, hiszen összeköt bennünket az a fantasztikus szivárványhíd, ami nagyapától nagyapáig ível. Vagyis tőle hozzám.

Amire emlékszem, nem sok. Öreg, megfáradt, sokat átélt ember volt az én nagyapám, akinek szava sem volt otthon. Dolgozni már nemigen tudott hatvanöt éves korában; valami egészen kicsinyke kegydíjat kapott, hogy honnan, nem is tudom, minek következtében sosem volt pénze. S ez a pénztelenség rányomta nagyon is észrevehető külső jeleit kedélyállapotára; szeretett volna borozgatni, de nem volt miből. Ám ha pénzhez jutott, ha megszánta anyám, vagy nagyanyám, esetleg alkalmi munka révén egy kis dugi pénze volt, akkor aztán ment a kocsmába.

S én mentem utána.

— Keresd meg nagyapádat — parancsolt rám nagyanyám —, ott van a sarki kocsmában.

Persze vagy ott volt, vagy már továbbment.

A társaságot szerette, az embereket, a jó beszélgetéseket, hiszen ilyenekben nem volt része otthon. Falusiak voltak, de sokfelé osztódott a kis vagyon, s aztán azt a két-három holdat hamar elitta nagyapám, s bejöttek a városba nagyszülei, hogy élni tudjanak. És hogy ne csúfolják őket. Minden volt az én nagyapám. Dolgozott a szegedi villamosvasútnál, azután pályamunkás volt a rókusi pályaudvaron, míg bírta erővel, de részegeskedései miatt hamar kikopott innen is, onnan is. Anyám szerint nagyapám nagyon rátarti ember volt, és ha ivott, nem ismert se istent, se embert. Akkor aztán ő volt az első Lőrincz István, a legnagyobb világon.

Mindenesetre az én szememben hatalmas volt.

Én nem haragudtam rá a kocszmázásért.

Én ilyenkor felnéztem rá.

Hiszen oly kedves volt olyankor nagyapám. Mosolygott a szeme, megfogta a kezem, s mentem vele kocszmáról kocszmára. Pedig odahaza csak azt mondta: „Elmögöök sétálni a kisgyerökkel.” Én voltam a kisgyerök, lévén mi szegediek (nagyapám meg éppenséggel röszekei), s így aztán pötyögtettük ki szánkából az ő betűket. Nagyapám azért járt kocszmáról

kocsmára, mert kereste a barátait, a haverjait, vagy mert mindig mehetnéke volt. S ha beszívott, mesélt. Na, én a meséiért szerettem annyira, hogy megvédtem a világ ellen. Féltem is mámorában, aggódtam is érte, ahogyan egy öt éves gyerek aggódni tud a gondjaira bízott öregapjáért. S mivel nagyapám röszekei volt, s apjától nagyon sokat hallott *Rózsa Sándorról*, akit dehogyis tekintettek betyárnak, pláne akasztófárávalónak a falusiak, éppenhogy rejtgették, dugdosták, megvédték, vagy a tanyasi szépasszonyok, vagy a kocsmárosok, vagy akik tisztelték, szerették s félték tőle, mert ezer oka van ám annak, hogy kit miért szeretnek.

Nagyapám meséi bennem éltek. És én ezt a világot még ki is színeztem. Bugylibicskáját nagyon megáhitoztam, mert egy elejtett szavából arra következtettem, hogy ez Rózsa Sándoré volt. Jaj de szerettem volna megkapni. Jaj de szerettem volna megkaparintani. Vele enni. Úgy, mint nagyapám. Mert ezt eddig nem mondtam, szerettem nagyapámmal enni. Jó-fajta avas szalonnát, bepaprikázva, vagy éppenséggel zöldpaprikával. Faltam a „katonákat”, csurgott a könnyem, olyan erős volt a paprika. De én erősebb akartam lenni!

— Ögyünk — mondta nagyapám, s öttünk. Ő ivott is rá, mert csak akkor tudott jól enni, ha közbe-közbe meghúzta az üveget. Mindig üvegből ivott. Mái látom mozdulatát, ahogyan megtörölte az üveg száját.

Építették Szegeden az Izabella hidat, nem igazi híd volt ez, hanem felüljáró, átívelte a vasúti síneket, a Budapest felé vivő országyúton pedig meggyorsult a forgalom. Na, ide valahogy bejutott nagyapám. Nem is egyszer én vittem neki ebédet. Na, nem éppen híres ebédek voltak ezek, levesek általában, néha paprikás krumpli, meg krumplis tarhonya. Ez volt a kedvencem. A krumplis tarhonyában mindig volt kolbász. És tudtam, hogy megfelelilem nagyapám. Én ilyenkor csak néztem, ahogy eszik. És vártam, hogy mikor kerít sort a kolbászra. Mert azt utoljára ette meg. Hogy jobb legyen a szája íze, tanított egyszer. Az ember ilyenkor úgy érzi, hogy kolbással lakott jól. S legalább a felét nekem adta. E szavak kíséretében:

— Kifogott rajtam, kisunokám, nem önnéd mög?

Én bizony megettem. Felfaltam egy szemvillanatot alatt. Ha evett, ivott, akkor aludt egy sort. Hunyt egy kicsit. Ledőlt a földre, addig ott kellett lennem mellette, míg le nem telt a tíztizenkét perc alvásidő. Akkor aztán felébredt magától, megcsókol s hazaküldött.

Ezek nyári emlékek, hiszen ilyenkor mindig a nagyszülői házbán töltöttem három-négy hetet.

Most, hogy visszaemlékezem rá, azt mondom magamban, de hiszen nekem csodálatos nagyapám volt. Pláne akkor, amikor megígérte, hogy egyszer kivisz Röszeke. Megmutatja Rózsa Sándor búvóhelyét.

Szent István napja előtt indultunk el. Meg sem mondtuk a nagymamának, hogy hova megyünk. Csak kislisszoltunk a Zákány utcai házból. S aztán én úgy gondoltam, most kigyalogolunk Röszeke. Fogalmam sem volt, hogy mennyire van az a Röszeke, hogy oda lehet-e érni egy-két óra alatt. De az első kocsmánál megállt a nagyapám.

— Na unokám, itt mögiszom egy fröccsöt, s aztán sietünk is.

De ismerősökkel találkozott nagyapám, akiknek azon nyomban eldicsekedtünk, hogy hová megyünk mi, kettesben. Bújtam nagyapám mögé, mert elég szégyenlős kisfiú voltam, s húzogattam a zakóját, hogy ugyan, induljunk már el.

— Röszeke nem mögy el — intett le nagyapám.

Nagy sokára továbbmentünk. Egy másik kocsmáig jutottunk csak el.

— A névnapom lösz, erre csak inni köll! — jelentette ki nagyapám.

Én meg csak álltam, eltelt a szívem szomorúsággal, mert félttem, hogy mi soha nem érünk ki Röszeke. Nem is értünk. Hány kocsmát látogattunk végig, nem tudom. De azt tudom, hogy nagyapám alaposan berúgott.

— Most aztán veszekedni fog nagyanyád — gondolt a legrosszabbra. Majd hozzátette: — Vezess haza, kisunokám.

És én megmakacsoltam magam. Becsapott voltam. Méreggyűlt össze szavaimban, amikor rásziszegtem:

— Nem vezetem!
— Add ide a kezéd!
— Nem adom!
— Neked adom akkor a Rózsa Sándor bicskáját. — És elővette a halasbicskáját, mintha ezüstből lett volna, felcsillant a fényben. Augusztusi kánikula volt. Nagyapám megtántorodott. Megfogtam a kezét. De nem indultam el. Nem vezettem.

— Most kérem a halasbicskát.

Nagy nehezen kihalásztam a zsebéből.

— Vigyázz rá — intett.

Hazavezettem nagyapát. Ott-hon dörgött és villámlott nagyanyám, mindenféle részes csavargónak lehordta az öreget, és én mélyen hallgattam arról, hogy nekem ma jó napom volt, hiszen enyém lett a Rózsa Sándor bicskája.

Hanem legközelebb, az Izabella híd építkezésénél, amikor ebédet vittem, láttam, hogy nagyapám nem tud mit kezdeni a villával.

— Nem adnád kölcsön Rózsa Sándor bicskáját? — kérdezte nehezen, mert tudta, ez megalázkodás. — Nem tudom elvágni a kolbászt. Vagy nem vagy ehős?

Juj, milyen éhes voltam. Elővettem hát a bicskát. Félve adtam ki a kezemből. Mintha sose látnám már. Pedig ezer dologra tudtam felhasználni, véstem vele, vágtam vele, szurkot piszkáltam ki a Kossuth Lajos utca járdaszegélyéből, s ezekkel kezesztés pókokat fogtunk pajtasaimmal.

— Kölcsönbe? — riadtam meg.

— Hát persze... s aztán visszaadom. Hol nálam lösz, hol nálad, jó lösz így?

— Jó — adtam meg magam.

Úgy vágta kétfelé a kolbászt, hogy a nagyobb darab nekem jutott. Meg is ettem a bicskával. Hadd bűnhődjön öregapám. Megérdemli.

S aztán visszaadtam neki. De csak megörzésre. Hogy amikor elkérem, nekem adja. Attól kezdve mindketten újra bicskások lettünk. S ez rangot adott. Nagyapám meg így szólított ezentúl:

— Te bicskás, te kisbicskás!

Hogy hová lett Rózsa Sándor bicskája?

Amikor meghalt nagyapám, éppen nálam tartózkodott a halasbicska. Nálunk, akkor az volt a szokás, hogy a temető ravatalozójában nyitott koporsóban

feküdt a halott, míg le nem szögezték a fedelét. Mindenkinek oda kellett menni hozzá, elbúcsúzni. Nekünk, gyerekeknek is. Ekkor már kilencesztendő voltam, vagy nem is, betöltöttem már a tizet is. Odaléptem, és félelmem ellenére, amikor senki se látta, beleejtettem Rózsa Sándor bicskáját a koporsóba. Hogy legyen vele odaát is a kése, hogy tudjon majd falatozni, ha megkínálják az égi mezőkön egy kis avas szalonnával, meg zöldpaprikával.

Kinek van ilyen emléke nagyapjáról?

De hát akkor meg miért írtam néhány oldallal elébb, hogy egész életemet aszerint éltem és irányítottam, hogy ne legyek olyan, mint nagyapám.

Persze, mióta Attila unokám (aki most négy és fél esztendő) bevezetett a boldog nagyapai állapotba, egyetlen vágy vezérel, hogy jó nagyapa legyek. Olyan, amilyen csak kevés unokának van a világon. Mi bizony felkerekedtünk és nem térít el egyetlen sarki kocsmasem. Mi nekiindulunk és a budai vár ágyúinál lövünk és csatát vívunk, a Déli pályaudvar vonatrengetégekben álmélkodunk, a Gyermekvasút alagútjában rémüldözünk, varázspohárból isszuk a források vizét, odahaza az ölemből ül, és úgy nézünk mindketten áhítattal Tom és Jerry örök kergetőzését, én mindig ráérek, soha nem menekülök az írógéphez, noha újabban szeretne nekem segíteni az írásban, különösen mióta kezd ismerni a betűket és a számokat. És tudja azt is, hogy már több mint harminc történetem hőse. A jó múltkoriban felolvastam neki, csakis neki, a róla szóló írástomat. Meghallgatta. De nem nyilvánított véleményt. Hanem ugyanaznap este a másik nagyszülőknél volt: Anyónál és Apónál. És nászasszonyom, a kedves Ilonka is elolvasta a Vasárnapi Hírekben megjelent tárcát. Azt mondta rá:

— Szép!

De az én unokám eléje patant és kioktatta Anyót:

— Ez nem szép, hanem nagyon szép!

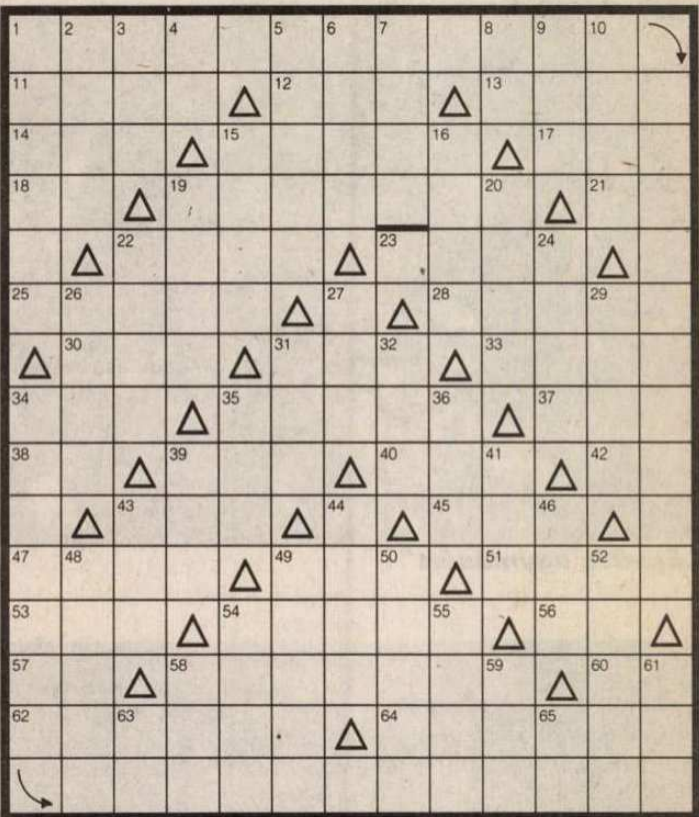
Lám, már védelmezőm is van a családban.

Hanem legjobban Szentendréen szeret lenni az unokám, a Tyúkös tetőn, a hétvégi faházunkban. Ez a boldogság szigete. És itt mindent szabad. Tüzelni a kertből kikerülő gizgást, locsolni, és nemcsak a virágokat, de engem is, labdázni, őszszel fákat ültetni, ásni, gereblyézni, s legfőképpen gyümölcsöt szedni. Ez a mindene. A termés betakarítása. Nem győzőm ősszel visszacsémpészni a fák alá a diót, mandulát, a mogorószemeket, hiszen ha összegyűjtöttük, fél óra múlva már megy, hogy megnézi, hátha akad még dió vagy mogoró.

Itt vagyunk boldogok, ezen a kétszáz négyszögölön, s arra gondolok, vajon hogyan emlékszik majd vissza mindezekre, ha egyszer ő lesz 65 éves. Persze, itt lesznek a róla szóló írások, meg a videofelvételek, semmit sem felejt, minden élménye papíron és filmen megörökítve... Vajon hogyan gondol majd vissza rám? Úgy, mint én a nagyapámra?

És ha ő lesz nagyapa? Majd milyen akar lenni? Olyan, mint én? Vagy ő is azt mondja amit én mondtam az előbb nagyapáról? Remélem; de hát átívelnek a nagyapák szivárványhidjai az időkön át. És ragyognak, s tündökölnék.

— takács —

December az egyik legszebb hónap. Havat ígérő, ajándékokat tartogató. *Tasnádi Varga Éva* segítségével a karácsonyi idézzük: Karácsonyfa szelid ága, borulj rá az éjszakára... Gyertyád fénye megigézz, madarat lássak az égen, könnyű ívű repülése fehér legyen, mint a béke. Folytatás a *vízs.* 1. és a *fűg.* 34. alatt.

VÍZSZINTES:

1. Az idézet első része, 11. Ki-harcol, megvalósít, 12. Fontos emberi szerv, 13. Raká, 14. Kamionok jelzése (ford.), 15. Idősebb lánytestvér, 17. Az ember segítőtársa, 18. Vállalat forma, 19. Ázsiai sivatag, 21. Német pénznem rövid., 22. Mózes öt könyve, 23. Becsapó mozdulat, 25. ... Brando, 28. Némely emlőállat fegyvere, 30. Lengyel légitársaság, 31. Szoknya díszlehet, 33. A Tadz Mahal városa, 34. Haza, 35. Afgán főváros, 37. Angol és, 38. Az elektromos ellenállás egysége (fon.), 39. Szaporán szedi a lábát, 40. Karácsonyi süteményhez, nélkülözhetetlen, 42. Bojt közepel, 43. Árvízvédelmi építmény, 45. Szláv három, 47. Öreg, 49. ... Angeles, 51. Régi, patinás, 53. Seben keletkezik, 54. Agg, 56. Hal, 57. Csokoládéfajta, 58. Színpad mű, 60. Véd, 62. Fantáziával megtervező, 64. Túlfűszerező.

FÜGGŐLEGES:

1. Vas (lat.), 2. Előkelő, kiváló, 3. Időegység, 4. Folyócska, 5.

Vörösmarty felesége, 6. ... Itált (szertelen, kissé hibbant), 7. Rovarevő hulló, 8. Latin és, 9. ... édes (finomkodó), 10. Északi ország, 15. Növénytámaszték, 16. Anna becézett alakja, 19. Amerikai pisztoly (fon.), 20. Előtagként milliószoros, 22. Ritka üloalkalmatosság, 24. Szövegség (Y=I), 26. Állati fekhely, 27. Szürkés szín, 29. Firenzétől hajózható folyó, 31. Fél tucat, 32. Házi szárnyas, 34. Az idézet folytatása, 35. Vízlelőhely, 36. Az olasz pénz rövidítése, 39. Öreg retek, 41. Előtagként hegyet jelent, 43. Önhietség, 44. Kukoricatároló, 46. A tér társa (fil.), 48. ... Annamária (színművész), 49. Kacatok, 50. Folyami kavics, 52. Fémme bevonó, 54. Félziget Észak-Európában, 55. Takarmánytároló, 58. Nagykáta rész, 59. Módosított zenei A-hang, 61. Húz, 63. A távoldás szava, 65. Mesefigura.

— Bánhidi —

Beküldendő: a *vízs.* 1. és a *fűg.* 34.

Beküldési határidő: január 10.

Előző rejtvenyünk helyes megfejtése: *A könnyű gondok beszélnek, a súlyosak némák.*

Könyvtalványt nyertek: *Csicsék Lászlóné*, Murakeresztúr; *Felhévi Lászlóné*, Ugod; *Mohá Zsigmondné*, Budapest; *Velkei Ferenc*, Tápiógyörgye.

POSTAI ÉS HÍRKÖZLÉSI DOLGOZÓK LAPJA
A Postai és Hírközlési Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének lapja
Szerkesztőség: Budapest XIV., Cházár András u. 13. 1146
Postacím: Budapest, Postafiók 14. 1406
MNB 218-98330-4116
Felelős szerkesztő: VEÉGH ADÁM
Tervező szerkesztő: MEZŐFI LÁSZLÓ
Telefon: 142-8777
Kiadja a Postai és Hírközlési Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége
Budapest XIV., Cházár András u. 13. 1146
Levél cím: Budapest, Postafiók 14. 1406
Felelős kiadó: LÁZÁR ANDRÁS mb. elnök
Előfizetési díj egy évre: 36 Ft
92—0718. Szikra Lapnyomda, Budapest
Felelős vezető: DR. CSÖNDES ZOLTÁN vezérigazgató
ISSN 0866—1766

1 2 4 8 16 * * *

„Együtt, egymásért”

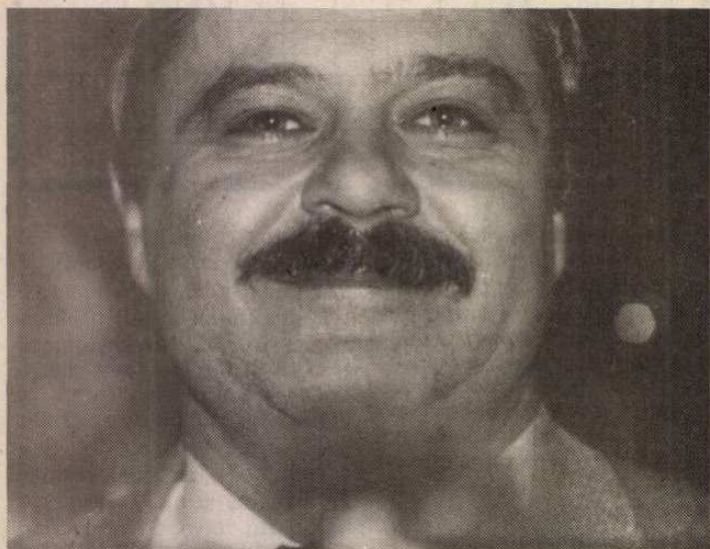
PJMASZKODUNK

Legjobb idejü levelezőink

Mindent a postások nagy családjáért!

Én még mindig optimista vagyok

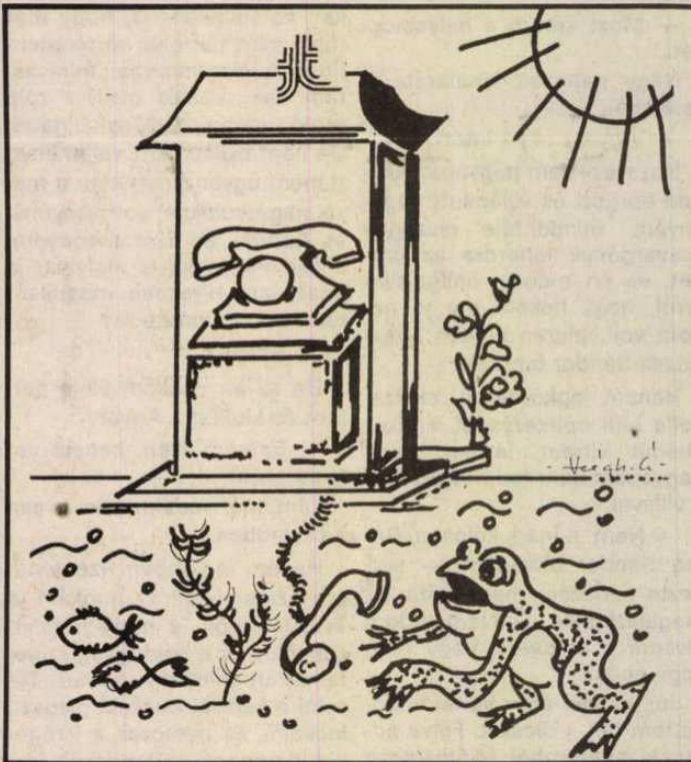
TISZTELT ELŐFIZETŐNK!

Az előfizetés díja 1992. szeptember 1-től 25 %-kal megemelkedett a szolgáltatás ársorolása miatt ÁFA kulcs változás következtében. A Központi Statisztikai Hivatal elnökének 9025/1991. (XK. 12.) KSH közleménye a szolgáltatások jegyzékéről a 144990 Egyéb gazdasági jellegű szolgáltatások című osztály alá tartozó a telefonbeszélgetés szolgáltatást. Az 1989. évi XL. törvény az általános forgalmi adóról a 25 %-os adókulcs alá sorolta az egyéb gazdasági jellegű szolgáltatást a 712 Üzleti szolgáltatások között.

Te apa! Nem kéne holnaptól magunktól felébredni?

Már behunyt szemmel is tudom...

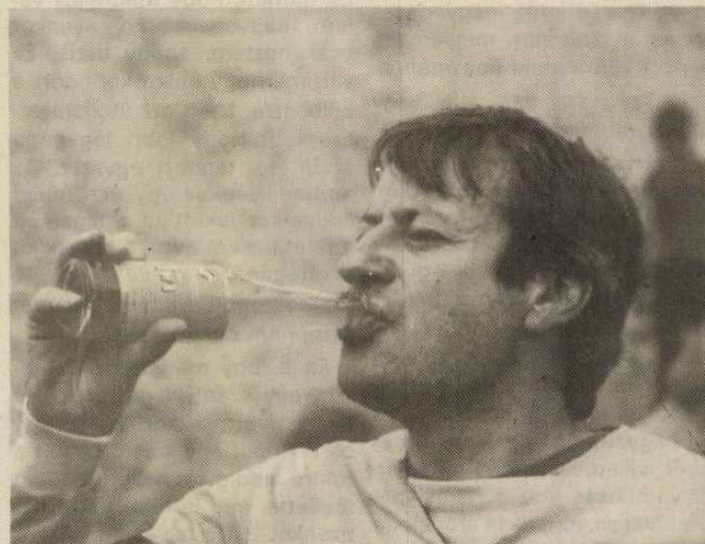
Köszí papa a hívást!
Mi megvagyunk; s ti ott fenn?

Ezt nem adom!

Nincs több pénzünk! Vakuljak meg, ha nem igaz!

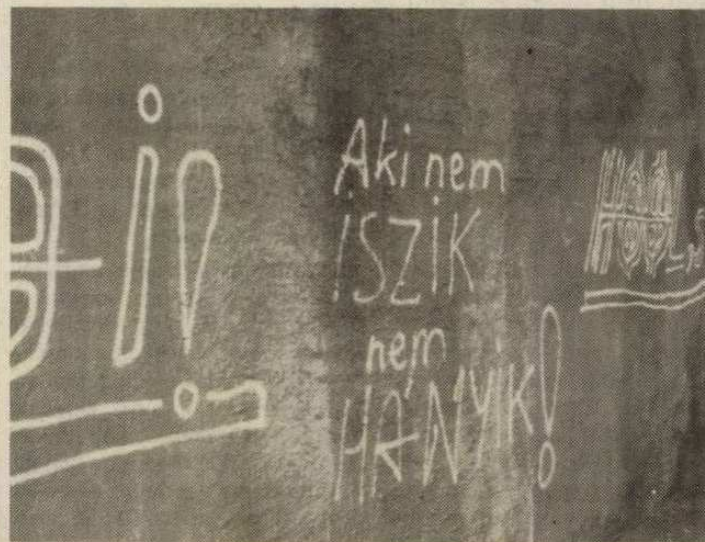
Én csak kiwit iszom!(!?)

...kíván a szerkesztőség
minden Kedves Olvasójának!

Arccal a szövetség felé!

Kommentár nélkül...